KESKI-SUOMEN KAUPPAKAMARIN LEHTI
WWW.KSKAUPPAKAMARI.FI
4/2018
LIIKENNEHANKKEIDEN RAHOITUS

KAUPPA KAMARI



HYVÄ UUTINEN
Go On: Rekrytointikoulutukset täsmäiskuna osaajapulan taltuttamiseen
s. 31

LIIKENNEVIRASTON KARI WIHLMAN:
Peiton paikkauksen tilalle pitkäjänteistä väyläpolitiikkaa
s. 12

ELISA:
5G-VERKOSTA PELIKENTTÄ TULEVAISUUDEN INNOVAATIOILLE
s. 24

Liikenneinfra on elintärkeä osa Suomen kilpailukykyä
s. 16

KEHU KAVERIA
Dinex Finland ja Jyväskylän yliopisto: Tutkimusyhteistyöstä innovaatioita teknologiayrityksen tarpeisiin
s. 20

KANSALLINEN TULOREKISTERI

UUSI JÄSEN: SPINNOVA OY

KIITOS SITOUTUNEESTA TYÖSTÄ

ANSIOMERKIT

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

Menestyvän yrityksen taustalla on osaavia, sitoutuneita työntekijöitä.

Hyvä työntekijä ansaitsee kiitoksen. Henkilökohtaisen kiitoksen lisäksi ansiomerkki kuvastaa yhteistä toimintaa elinkeinoelämän hyväksi. Kerro ansioituneelle ja tärkeälle työntekijälle, miten paljon häntä arvostat. Palkitse ansiomerkillä!

Ota yhteyttä! | ansiomerkit.fi | p. 09 4242 6200

Ratkaise vientikaupat rahoituksella

Vientikauppa on joukkuepeliä. Autamme löytämään oikeat rahoitusratkaisut, joiden avulla teet kilpailukykyisen tarjouksen rasittamatta yrityksesi kassaa.

Katso vinkit finnvera.fi/pk-vienti



FINNVERA

Rahoituksesta potkua maamme liikenneyhteyksien rakentamiseen

Toimiva liikennejärjestelmä on Suomen kilpailukyvyn edellytys. Hyvät liikenneyhteydet toimivat kasvun mittarina, oli kyseessä sitten kansallisesti toimiva pk-yritys tai kansainvälistä kauppaa tekevä vientiyritys. Sujuvasta logistiikasta ei ole varaa tinkiä, tai muuten jäämme kilpailussa muiden jalkoihin erityisesti kansainvälisillä pelikentillä.

Liikennehankkeet tarvitsevat toteutuakseen sopivia rahoitusmalleja. Euroopan komissio esitti kesäkuussa, että Euroopan liikenneinvestointien rahoitus kasvaisi vuosina 2021–2027 usealla miljardilla kuluvaan kauteen verrattuna. Kaikki eurot eivät kuitenkaan sada Suomen laariin, sillä toistaiseksi maassamme vain etelän ydinverkkokäytävä on rahoituksen piirissä. Samalla tie- ja rataverkon korjausvelan vähentämiseen esitetään vuosittain 300 miljoonan euron lisärahoitusta. Poliittisten päättäjien olisi tärkeä saavuttaa yhteisymmärrys siitä, miten Suomen väyläverkkoa kehitettäisiin kokonaisuutena myös rahoituksen osalta.

> Hyvät liikenneyhteydet toimivat kasvun mittarina, oli kyseessä sitten kansallisesti toimiva pk-yritys tai kansainvälistä kauppaa tekevä vientiyritys.

Tulevaisuudessa EU:n rahanjakoperiaatteita on tarkoitus muuttaa ja laajentaa EU-maita yhdistäviä ydinverkkokäytäviä. Tällöin myös Keski-Suomelle aukeaa mahdollisuus nostaa statustaan tärkeiden liikenneyhteyksien solmukohtana. Lisäksi EU-rahoituksen saamista voidaan edistää hankekohtaisten yhtiöiden avulla, mikä voisi parantaa esimerkiksi raideliikenteen sujuvuutta paikallisesti.

Raideliikenteen osalta Keski-Suomen olisi tarpeen selvittää kaksoisraiteen realiteetit ja mahdollisuudet. Koska juuri raideliikenne painii ympäristöystävällisyyden puolesta omassa luokassaan, valtion budjettiin olisi hyvä saada pikaisesti rahoitus Jyväskylä–Tampere-kaksoisraiteen selvitystyötä varten. Kaksoisraide hyödyttäisi sekä henkilö- että tavaraliikennettä.



Kilpailukykyä edistetään myös suuntaamalla rahoitusta entistä enemmän tulevaisuuden nouseviin kohteisiin. Tämä tarkoittaa muun muassa eri kuljetusmuotojen yhdistämistä, liikenteen digitalisoimista ja kiristyviin päästövähennystavoitteisiin vastaamista. Toimiva rahoitus on avain siihen, että pystymme rakentamaan myös Keski-Suomeen modernin, ekologisen ja kattavan liikenneverkon.

ARI HILTUNEN
toimitusjohtaja
Keski-Suomen kauppakamari

VALITSE YRITYKSELLESI SOPIVIN TYÖTERVEYS



Pihlajalinna tuottaa työterveyspalveluja sinun ja yrityksesi tarpeisiin. Asiakaslähtöinen, vaikuttava ja tarpeisiin perustuva toimintamallimme saa aikaan terveyttä ja työkykyä kustannustehokkaasti.

Kysy lisää vuoden jokaisena päivänä saatavista digipalveluistamme

- Etälääkäripalvelu
- Etähoitajapalvelu
- Työkyvyn johtamisen raportointijärjestelmä

Myyntipäällikkö Vesa Numminen
Pihlajalinna Työterveyspalvelut
puh. 0400 906 448
vesa.numminen@pihlajalinna.fi

Pihlajalinnan toimipisteitä on jo lähes 60 paikkakunnalla Suomessa ja sinua lähimmät Keski-Suomessa **Jyväskylä**, **Laukaa**, **Jämsä**.

Pihlajalinna

TYÖTERVEYS

Työterveyden valtakunnallinen palvelunumero ark. ma-pe 7-18 p. 010 312 012, tyoterveysmyynti@pihlajalinna.fi



KESKI-SUOMEN
KAUPPAKAMARI

JULKAISIJA
KESKI-SUOMEN
KAUPPAKAMARI
LUTAKONAUKIO 7
40100 JYVÄSKYLÄ
WWW.KSKAUPPAKAMARI.FI

OSOITTEENMUUTOKSET
PUH. 050 555 2320
ANNE.JUVONEN@
KAUPPAKAMARI.FI

PÄÄTOIMITTAJA
NELLI MIETTINEN

TOIMITUS
NELLI MIETTINEN

KONSEPTI JA ULKOASU
KUMPPANIA OY

TAITTO
NELLI MIETTINEN

KUVAPANKIT
FLICKR

ILMOITUSMYYNTI
NELLI MIETTINEN
PUH. 050 439 6170

ILMESTYY
HELMI-, TOUKO-, SYYS-,
JA MARRASKUUSSA

PAINO
JYVÄSKYLÄN SIIRTO-PAINO OY

ISSN 2342-0340

Keski-Suomen kauppakamari
@KSkamari
Keski-Suomen kauppakamari

KANNEN KUVA
NELLI MIETTINEN



6
NYT PUHUTTAA
Keski-Suomen talouskasvu tasaantui vuoden 2018 alkupuoliskolla

9
UUSI JÄSEN
Spinnova: Vihreästä kullasta ainutlaatuinen ratkaisu kestävään tekstiiliteollisuuteen

10
URAPOLKU
Jan Landén: Digitalisaation osaajasta tuoreeksi toimitusjohtajaksi

11
AJANKOHTAISTA
Kauppakamarit avaavat ovia Vietnamiin

12
HENKILÖ
Liikenneviraston Kari Wihlman: Peiton paikkauksen tilalle pitkäjänteistä väyläpolitiikkaa

16
TEEMA
Liikenneinfra on elintärkeä osa Suomen kilpailukykyä

20
KEHU KAVERIA
Dinex Finland Oy ja Jyväskylän yliopisto: Tutkimusyhteistyöstä innovaatioita teknologiayrityksen tarpeisiin

22
TILASTO
Laivakuljetusten osuus on 92 prosenttia viennistä

23
KOLUMNI
Jukka Lehtinen: Liikenneyhteydet ja saavutettavuus paranevat rahoituspohjaa laajentamalla

24
ALUEELTA
Elisa: 5G-verkosta pelikenttä tulevaisuuden innovaatioille

26
KOULUTUSKALENTERI

27
Q&A LAKIMIES
Kansallinen tulorekisteri käyttöön vuoden 2019 alussa

28
KAMARIKUULUMISIA



31
HYVÄ UUTINEN
Go On Yhtiöt: Rekrytointikoulutukset täsmäiskuna osaajapulan taltuttamiseen

KIRJA



JOHDETAAN YHDESSÄ – HYPEÄ VAI TYÖPAIKAN TODELLISUUTTA?

KIRJA KÄSITTELEE johtajien ja henkilöstön välistä yhteiseloa työpaikoilla. Se antaa käytännön menetelmiä ja työkaluja viedä itseohjautuvuutta, uudenlaista vastuun jakamista ja osallistavaa työkulttuuria käytäntöön. Kirjassa on myös esimerkkejä organisaatioista, jotka ovat onnistuneet yhteisessä johtamisessa.

Kirja haastaa sekä johtajat ja esimiehet että henkilöstön ja alaiset pohtimaan omaa rooliaan ja asenteitaan johtajuuteen ja yhteistyöhön liittyen. Se kannustaa pysähtymään tavallisiin vuorovaikutustilanteisiin, joissa kohdataan toinen osapuoli

MITÄ PITÄISI TEHDÄ TOISIN JA MITEEN OSAAMISTA VOITAISIIN KEHITTÄÄ?

kahden kesken tai eri kokoonpanoissa eri tilanteissa. Kirjan avulla on mahdollista löytää realistisia tapoja, joilla muun muassa luottamusta ja kuuntelemista voidaan lisätä työpaikoilla.

Teoksessa nostetaan esiin vinkkejä ja ehdotuksia sekä esimiehille että työntekijöille siitä, mitä pitäisi tehdä toisin ja miten osaamisia voidaan kehittää, jotta muutoshankkeet saadaan onnitumaan ja uudistuminen ohjataan haluttuun suuntaan – yhdessä. +

NYT PUHUTTAA

Keski-Suomen Aikajana 4/2018: Keski-Suomen talouskasvu tasaantui vuoden 2018 alkupuoliskolla – Äänekosken seudulla kovin kasvu

KESKI-SUOMEN TALOUSKASVU TASAANTUI VUODEN 2018 ENSIMMÄISELLÄ PUOLISKOLLA, SELVIÄÄ TILASTOKESKUKSEN TUOREISTA SUHDANNETIEDOISTA. YRITYSTEN YHTEENLASKETTU LIIKEVAIHTO KASVOI KESKI-SUOMESSA TAMMI–KESÄKUUSSA 4,8 PROSENTTIA JA KOKO SUOMESSA 5,6 PROSENTTIA. KASVU OLI SIIS VAIN HIEMAN VAISUMPAA MAAKUNNASSA VERRATTUNA KOKO MAAHAN.

Vienti vetää

Vuoden 2018 alkupuoliskolla viennin määrä kohosi teollisuuden kasvun myötä 6,8 prosenttia Keski-Suomessa. Sekä teknologia- että metsäteollisuuden hyvä vire on nostanut koko maakunnan viennin hyvälle kasvu-uralle.

Keski-Suomi menetti finanssikriisin myötä miljardin verran vientituloja, minkä seurauksena henkilötyövuosien määrä väheni Keski-Suomessa 7 500:lla ja kunnat menettivät verotuloja 32 miljoonaa euroa per vuosi. Viennin määrässä saavutettaneen kuitenkin vuoden 2008 taso tämän vuoden aikana, eli menetetty vuosikymmen saadaan kurottua umpeen.

Viennillä on edelleen suuri merkitys Keski-Suomen menestykseen. Keski-Suomi elää ja menestyy maailmantalouden sykkeessä. Yritysten tilauskanta on hyvällä tasolla, joten lähitulevaisuudessa ei ole odotettavissa viennin määrän laskua.

”On ilahduttavaa huomata, että keskisuomalaisten yritysten vienti vetää. Hyvä kansainvälinen vire heijastuu myös Keski-Suomen kauppakamarin toimintaan, sillä jäsenyrityksemme ovat hyödyntäneet esimerkiksi Kauppakamari Lounge -verkostomme kansainvälistymispalveluita entistä aktiivisemmin”, Keski-Suomen kauppakamarin toimitusjohtaja Ari Hiltunen toteaa.

Yritykset työllistävät entistä paremmin

Yritysten liikevaihtojen kasvun myötä myös henkilöstömäärät lisääntyivät vuoden ensimmäisellä puoliskolla yhteensä 3,3 prosenttia eli 3 000 henkilötyövuotta. Eniten henkilöstömäärät kasvoivat Jyväskylän seudulla (4,2 %) ja Äänekosken seudulla (4,0 %). Molemmilla seuduilla henkilöstömäärät kasvoivat enemmän kuin koko maassa.

Toimialoista parhaiten työllistivät KIBS-alat eli osaamisintensiiviset liike-elämän palvelut, jolla oli kasvua 10,1 prosenttia, ja palvelut, joka kasvoi 5,3 prosenttia. Kolmanneksi eniten kasvoi teknologiateollisuuden henkilöstömäärä 4,3 prosentilla. Rakentamisen työpaikat taas lisääntyivät 3,7 prosenttia ja teollisuuden 3,4 prosenttia.

Työttömyys laskee myös edelleen hyvää vauhtia, ja elokuussa 2018 Keski-Suomessa oli 7 500 työtöntä vähemmän kuin elokuussa 2015. Työttömien määrä voi laskea tänä syksynä huippuvuoden 2008 tasolle, ja tällöin voidaan saavuttaa jopa alle 10 prosentin työttömyys.

Liikevaihdon kasvua eniten teollisuuden aloilla

Keski-Suomen toimialoista parhaiten vuoden 2018 alkupuoliskolla kasvoi teknologiateollisuuden liikevaihto, yhteensä 8,3 prosenttia. Puolestaan teollisuuden liikevaihto kasvoi 7,4 prosenttia, ja metsäteollisuudessa kasvua oli 7,0 prosenttia.

Samoin rakentamisen kasvu jatkui edelleen, 5,0 prosentin vauhtia. Rakentamisen kovia lukuja selittävät muun muassa uuden sairaalan rakentaminen, liikenneinfran rakentaminen Äänekosken seudulla sekä Jyväskylän erittäin raju asuntorakentaminen. Kun vuonna 2016 Jyväskylään valmistui kolme asuntoa päivässä, vuonna 2018 rakentamisen tahti on ollut kuusi uutta asuntoa päivässä. Kirri–Tikkakoski-moottoritien rakentamisen vaikutukset näkyvät vuoden 2019 luvuissa.

Puolestaan KIBS-alojen liikevaihto kohosi 4,9 prosenttia, palvelujen 3,4 prosenttia ja matkailun 2,3 prosenttia. Kaupan alalla Keski-Suomen kasvu oli vain 1,1 prosenttia, kun koko Suomessa kaupan liikevaihdot kasvoivat 4,2 prosenttia. Kaupan alalla on menossa iso rakennemuutos, jossa esimerkiksi verkkokauppa haastaa perinteiset kauppaliikkeet.

Äänekosken seudulla kovin kasvu

Äänekosken seutu nousi Keski-Suomen ykköseksi. Siellä liikevaihdot kasvoivat peräti 16,9 prosenttia. Luvuissa näkyy selvästi biotuotetehtaan myönteinen vaikutus. Kakkosena oli Jyväskylän seutu, jossa liikevaihdot kasvoivat 4,3 prosenttia. Kolmannella sijalla oli Keuruun seutu, jonka kasvu oli 2,1 prosenttia. ●

LYHYESTI LUKUINA

30

Liikenneviraston käynnissä olevia kehittämishankkeita yhteensä vuonna 2018.

Liikenneviraston käynnissä olevista kehittämishankkeista erilaisia tiehankkeita oli 18 kappaletta, ratahankkeita 8 kpl ja vesiväylähankkeita 5 kpl.

18

454 000

Suomen koko tieverkon pituus on noin 454 000 kilometriä. Tästä yksityis- ja metsäteiden osuus on noin 350 000 km ja kuntien katuverkkojen 26 000 km. Liikenneviraston vastuulla olevien maanteiden yhteispituus on noin 78 000 km.

Päällystettyjä teitä on 65 % teistä eli noin 50 000 km. Vähäliikenteisellä tieverkolla alimpaan hoitoluokkaan kuuluu noin 41 000 km tiestöä eli yli puolet koko maanteiden verkosta.

65 %

KAUPPAKAMARI LOUNGE

Kansainvälinen osaaminen kaikkien yritysten käyttöön Keski-Suomessa

Palvelut



Lounge treffit

22.11.
Aamutreffit: teemana kaupanalan kansainvälistyminen
Kaupanalan toimijoiden tapaamisessa kuulet mielenkiintoisia kansainvälistymisen tarinoita kaupan asiantuntijoilta.

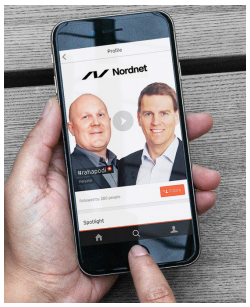
Lounge treenit

1.11.
Kansainvälisen arvonlisäverotuksen ajankohtaispäivä
Saat kattavan tietopaketin kv-kaupan arvonlisäverotuksesta ja sen lähtökohdista tavara- ja palvelukaupan näkökulmasta sekä kansainvälisen kaupan taloushallinnosta.

Lisää Kauppakamari Loungen tapahtumia luvassa keväällä 2019. Kun hankit Loungen vuosimaksullisen palvelukokonaisuuden, pääset hyödyntämään monipuolisia kansainvälistymisen palveluita.

Lisätietoja Kauppakamari Loungesta:
Leena Räisänen, koulutus- ja palvelupäällikkö
p. 050 555 9915, leena.raisanen@kauppakamari.fi

BLOGI- JA APPIVINKIT



#rahapodi

Nordnetin #rahapodi on Suomen parhaaksi valittu podcast, jossa puhutaan taloudesta, säästämisestä ja sijoittamisesta.
blogi.nordnet.fi/rahapodi

Opera Touch

Opera Touch on palkittu mobiiliselain, jossa on nopea verkkohakuliittymä. Se on suunniteltu erityisesti yhdellä kädellä käytettäväksi.

Somecon blogi

Someco Oy:n asiantuntijat bloggaavat aiheenaan sisältöstrategia, sosiaalinen media, markkinointi ja viestintä.
someco.fi/blogi

Kasvu Open
@kasvuopen

#Isoja uutisia! Yhdessä @Innovestor'in ja @NordeaGrowth_FI'n jaetaan ensi vuoden Karnevaalissa jopa miljoonan kasvurahoitus. "Sijoittajan suosikki" -palkinnon saaja valitaan Kasvu Openiin kaudella 2019 osallistuvista yrityksistä.

#kokarnevaali



Lomakeskus Revontulella löytyy Iso-Virmasjärven rannalta peräti seitsemän erilaista saunaa. Kuva: Julia Kivelä.

MATKAILU

WESTERN LAKELAND ENSIMMÄISTEN JOUKOSSA MUKANA SAUNAKAMPANJASSA JAPANISSA

Visit Finland aloitti 20.9.2018 sauna-aiheisen kuluttajakampanjan Japanissa. Kampanjan tavoitteena on nostaa esille 100 suomalaista top-saunaelämystä, esitellä yleisölle eri alueiden saunatuotteet, -elämykset ja -kohteet sekä aktivoida yleisöä suoraan elämysten äärelle.

Kampanjan ensimmäisessä vaiheessa on nostettu esiin 30 saunaa, jotka ovat FIT-matkailijoiden saavutettavissa. Nämä ovat yleisiä saunoja tai mielenkiintoisia majoituskohteiden saunoja. Japanilaisilla kuluttajilla on mahdollisuus osallistua kampanjaan keräämällä Sauna Goshuincho - Sauna Booklet:n leimoja, jotka saa kerättyä valikoiduista saunoista sekä Suomessa että Japanissa.

Western Lakeland -yhteistyöalueeseen kuuluvat Keski-Suomen lisäksi Tampereen, Lahden ja Hämeen alueet. Alueella panostetaan valittuihin kohdemaihin (saksankielinen Eurooppa ja Japani) yhdessä, jolloin saavutetaan suurempi näkyvyys ja yhteisiä kiertomatkatuotteita. Alueelta saunakampanjaan valittuja saunakohteita ja saunoja ovat Revontuli – Northern Lights Sauna Trail, Petäys Lakeland Resort, Lehmonkärki Resort sekä Tampereen yleiset saunat Rajaportti, Tulli, Rauhaniemi ja Kuuma. Linkki japaninkieliseen saunasivustoon: https://www.visitfinland.com/ja/sauna/

PS.

KAUPPAKAMARIT KÄYNNISTÄVÄT ENSI VUODEN ALUSSA UUDEN ILMASTOSERTIFIOINTIJÄRJESTELMÄN. JOS YRITYKSEN ILMASTOVASTUULLINEN TAPA TOIMIA TAI VALMISTAA TUOTETTA YLITTÄÄ MERKITTÄVÄSTI LAKIEN JA NORMIEN TASON PÄÄSTÖJEN VÄHENTÄMISEKSI, SE SAA 'ILMASTOYSTÄVÄLLINEN YRITYS/TUOTE' -SERTIFIKAATIN.

UUSI JÄSEN SPINNOVA OY

Vihreästä kullasta ainutlaatuinen ratkaisu kestävään tekstiiliteollisuuteen



Tuotekehitystiimin asiantuntija Arto Salminen ja viestintäpäällikkö Emmi Berlin tutkivat Spinnovan valmistamaa kuitua, joka muistuttaa ominaisuuksiltaan luonnonmukaista tekstiilikuitua, kuten villaa. Kuva: Markus Sommers.

Ilmastonmuutos ja sen aiheuttamat negatiiviset sivuvaikutukset näkyvät ja tuntuvat ympäri maapalloa. Jokainen yksilö voi hillitä ilmastonmuutosta omilla valinnoillaan, mutta uusilla innovaatioilla voidaan muuttaa maailmaa. Teknologiayritys Spinnova on kehittänyt tekniikan, jolla tuotetaan selluloosasta maailman ympäristöystävällisintä tekstiilikuitua.

Idea Spinnovan innovaatiosta sai alkunsa ihmeellisen luonnon jäljittelemisestä: jos hämähäkki osaa kutoa kestävää verkkoa proteiinista, eikö puukuitua voisi kehrätä samalla tavalla? Kehitystyö käynnistyikin pian Teknologian tutkimuskeskus VTT:llä. Vuonna 2015 VTT:n asiantuntijat **Juha Salmela** ja **Janne Poranen** yhdistävät voimansa, ja Spinnovan tarina itsenäisenä yrityksenä alkoi.

”Oli onni, että saimme hyviä sijoittajia mukaan heti yrityksen alkutaipaleella. VTT luopui omistuksestaan strategiansa mukaisesti tänä vuonna, mutta mukana on nyt muita hyviä sijoittajia, kuten brasilialainen selluyhtiö Fibria, pääomasijoittaja Maki.vc ja suomalaisia perhesijoitusyhtiöitä. Heidän ansiostaan pystymme kehittämään tekniikkaamme uusiin ulottuvuuksiin”, Spinnovan toimitusjohtaja Poranen kertoo.

Spinnovan tekniikka on siitä erityinen, että perinteisen sellunkeittoprosessin jälkeen puukuitu hienonnetaan mekaanisesti, jolloin sitä ei tarvitse liuottaa kemiallisesti. Ylipäätään prosessissa kuluu 99 prosenttia vähemmän vettä kuin puuvillan tuottamisessa. Lopputuotteen lisäksi syntyy vain puhdasta vesihöyryä. Kestävä toimintapa näkyy Spinnovan ideologiassa alusta loppuun saakka.

”Olemme sitoutuneet YK:n vastuullisuustavoitteisiin vuodelle 2030. Meidän tuotantomenetelmämme on ekologinen, valmistamme tekstiilikuitua ympäristöä säästäen ja korvaamme samalla ympäristölle haitallisia kuituja. Kuidussamme ei myöskään ole meriin päätyvää mikromuovia, ja käytämme ainoastaan FSC-sertifioitua puuta tai jätevirtoja”, Spinnovan viestintäpäällikkö **Emmi Berlin** kuvailee.

Selluloosa on tulevaisuuden supermateriaali, sillä sitä löytyy lähes kaikkialta, kuten maailman metsistä. Siksi Spinnova käyttää raaka-aineenaan vastuullisesti kasvatettua puuta, mutta myös useita muita bioraaka-aineita on kehitystyön alla. Miljoonarahoituksen saaneessa pilottilaitoksessa kehitystyö käy kuumana, kunhan laitos valmistuu vuoden 2018 lopussa Jyväskylään.

”Tavoitteenamme on, että saamme jo ensi vuonna valmiiksi ensimmäisen prototyyppituotteen. Kun ensimmäinen pilottilaitos toimii moitteetta, voimme suunnitella suurempia teollisia investointeja”, Poranen toteaa.

Spinnova pyrkii siihen, että vuonna 2024 yrityksellä olisi kaupallisessa mittakaavassa skaalattava tuote. Lisäksi yritys aikoo pystyttää uusia tuotantolinjoja lisensoimalla teknologiaa. Yhteistyö on alkanut lupaavasti suomalaisen designikonin, Marimekon, kanssa. Spinnovan teknologia on kiinnostanut myös monia muita maailmanluokan brändejä.

”Tulevaisuudessa haluamme saavuttaa innovaatiollamme samanlaisen statuksen kuin Gore-Tex, jonka kaikki tuntevat. Vastuullisten tuotteiden ei myöskään pidä olla vain harvojen ylellisyyttä vaan kaikkien saatavilla. Vain siten voimme tehdä maailmasta paremman paikan”, Poranen vakuuttaa. ●

TEKSTI **NELLI MIETTINEN**

URAPOLKU

Digitalisaation osaajasta tuoreeksi toimitusjohtajaksi

Jan Landén siirtyi syksyllä 2018 Bonsky Digital Oy:n toimitusjohtajaksi digitaalisen liiketoiminnan kehitystehtävistä. Koko yritys on käynyt läpi ison muutoprosessin viime vuosina, ja huhtikuussa 2018 yritys vaihtoi nimensä Mediataivaasta Bonsky Digitaliksi. Yritys on tarttunut kiinni hanakasti digitalisaation tuomaan valtavaan muutokseen liike-elämässä.



1. MIKÄ ON TÄRKEIN OPPI ENSIMMÄISESTÄ TYÖPAIKASTASI?
Ensimmäinen työpaikkani oli Felix-Abba Oy:ssä kausiapulaisena 90-luvun alussa. Tehdasympäristössä opin ymmärtämään, kuinka monivaiheinen prosessi elintarvikkeiden valmistus on ja kuinka monenlaista osaamista valmistusprosessi sisältää. Opin myös henkilöstön välisestä vuorovaikutuksesta ja yhteishengen vaikutuksesta yhteisiin tavoitteisiin. Teimme työtä urakkapalkalla tiimin yhteisen tavoitteen eteen.

2. MITKÄ TEKIJÄT OVAT VAIKUTTANEET ENITEN URAPOLKUUSI?
Urapolkuuni ovat ehkä vaikuttaneet eniten varhain herännyt kiinnostus ohjelmointiin ja myöhemmin, harrastuksen muuttuessa työksi, mielenkiinto ja halu oppia ymmärtämään, miksi asioita tehdään. Ensimmäisessä alan työpaikassani vakuutusyhtiön raportointiyksikössä minua kiinnostivat raporttien teknisen toteutuksen lisäksi numerot ja liiketoiminnan tapahtumat, joita raportoinnilla yritettiin kuvata. Jälkeenpäin konsulttina ja myynnin parissa työskennellessäni minua on kiinnostanut nimenomaan se, minkälaisessa toimintaympäristössä ja minkälaisten haasteiden parissa asiakas elää.

3. MITKÄ ASIAT MERKITSEVÄT SINULLE ENITEN TYÖSSÄSI?
Arvokkainta on innostava tiimi, jonka kanssa päivittäisiä haasteita ratkotaan ja koitetaan samalla kehittyä itse kukin tahoillaan ja yhdessä yrityksenä. On tärkeä kokea oma työnsä, osaamisensa ja roolinsa merkityksellisiksi yhteisessä kasvutarinassa.

4. MISTÄ TEHTÄVISTÄ SIIRRYIT BONSKYN TOIMITUSJOHTAJAKSI?
Ennen toimitusjohtajan pestiä autoin Bonskyn asiakkaita kehittämään heidän digitaalista liiketoimintaansa. Toimin siis myynnin ja asiakastiimien tukena uusia asiakkuuksia avaten ja olemassa olevia asiakkuuksia edelleen syventäen. Olen osallistunut myös Bonskyn johtoryhmän työhön sekä osakkaana hallitustyöskentelyyn.

5. MIKÄ ON MIELEENPAINUVIN MUISTO URALTASI?
Uraltani on vaikeaa nostaa yhtä yksittäistä tapahtumaa tai mieleenpainuvinta muistoa. Ehkä arvokkaimpina tuntemuksina uraltani pidän yhdessä tekemistä, kun tiimillä on ollut halu haastaa itseään entistä kunnianhimoisempiin tavoitteisiin. Monesti tiimi on tehnyt kovasti töitä yhteisen tavoitteen eteen: välillä on voitettu ja välillä on hävitty, mutta aina on jotain oppia jäänyt omaankin reppuun.

6. MIKÄ ON SEURAAVA TAVOITE URALLASI?
Tavoitteeni on nyt onnistua tehtävässäni toimitusjohtajana. Haluan antaa kaiken osaamiseni ja persoonani yhteisen tavoitteen eteen ja kehittyä niin työssä kuin ihmisenäkin.

KOULUTUS
Yliopisto-opintoja (Jyväskylän yliopisto, tietojenkäsittelyoppi, KTM)
ENSIMMÄINEN TYÖPAIKKA
Felix-Abba Oy (kesätyö)
MERKITTÄVIN ASKEL URALLA
Kun olen ottanut vastuuta toisen työstä eli esimieheksi ryhtyminen.

Bonsky Digital Oy

Bonsky Digital Oy kehittää teollisuusyrityksille asiakkaita sitouttavia digitaalisia palveluita, joissa yhdistyvät asiakasymmärrys ja palvelumuotoilu, merkitykselliset sisällöt sekä modernit toteutusteknologiat. ●

9 + 1 SYYTÄ OLLA KAUPPAKAMARIN JÄSEN

Keski-Suomen kauppakamarin jäsenenä voit hyödyntää maksutonta neuvontaa laki- ja talousasioissa. Kysymyksiisi vastaavat yritystoimintaan erikoistuneet keskisuomalaiset lakimiehet ja tilintarkastajat. Voit ottaa suoraan yhteyttä yhteistyökumppaneihimme tai lähettää kysymyksesi kauppakamariin osoitteeseen: neuvonta@kskauppakamari.fi.
Asiantuntijoiden yhteistiedot löydät osoitteesta: http://www.kskauppakamari.fi/laki-ja-veroneuvonta.

1. KYSY ennen kuin teet virheitä. Kauppakamarin laki- ja veroasiantuntijat auttavat laki- ja verokysymyksissä.
2. KEHITÄ osaamistasi ajankohtaisissa koulutuksissa.
3. VAUHTIA ja apua kansainvälistymiseen.
4. SAAT ajantasaista tietoa julkaisuissa, tiedotteissa ja uutiskirjeissä.
5. APUA ja asiakirjoja ulkomaankauppaan.
6. NÄKYVYYTTÄ ja lisää kontakteja, kun näyt kauppakamarin tilaisuuksissa ja julkaisuissa.
7. JOUKKOVOIMAA vaikuttamiseen.
8. EDULLISEMMAT jäsenetuhinnat koulutuksiin, Keskuskauppakamarin ansiomerkkeihin ja ulkomaankaupan asiakirjoihin.
9. YHTEISTYÖLLÄ PAREMPIIN TULOKSIIN. Olemme mukana yritysten kilpailukykyä ja elinvoimaa kehittävissä projekteissa.



KUVA: M MINH MINH, UNSPLASH

Kauppakamarit avaavat ovia Vietnamiin

Yrityksille avautuu uusia mahdollisuuksia päästä Vietnamin kasvumarkkinoille, kun Keskuskauppakamari solmi yhteistyösopimuksen Vietnamin Kauppa- ja teollisuuskamari VICCI:n kanssa.

Elinkeinoministeri **Mika Lintilän** Team Finland -matkan yhteydessä Hanoissa lokakuussa allekirjoitetun sopimuksen johdosta maiden kauppakamarit lupaavat auttaa maidensa yrityksiä uusien kauppakumppanien ja investointien houkuttelussa.

”Kilpajuoksu Vietnamin 95 miljoonan kuluttajan kasvumarkkinoille on käynnissä. Ensi vuonna voimaan tuleva EU-Vietnam -kauppasopimus helpottaa kauppaa maidemme välillä”, korostaa Keskuskauppakamarin puolesta sopimuksen Hanoissa allekirjoittanut kansainvälisten asioiden johtaja **Timo Vuori**.

Erityisesti suomalainen ICT, energia, cleantech ja koulutusosaaminen kiinnostavat Vietnamissa. Vuoren mukaan Suomen vienti Etelä-Koreaan kasvoi peräti 37 prosenttia, kun vastaava EU-sopimus tuli muutama vuosi sitten voimaan. Hän näkee, että Vietnamin osalta samanlainen kasvu on mahdollista.

Vuoren mukaan Kauppakamarit ovat sopineet hyvin käytännönläheisestä yhteistyöstä ja neuvonnasta maiden välisessä kaupassa. Suomalaisilla yrityksillä on Vietnamissa Kauppakamarin kontaktihenkilö, joka auttaa yrityksiä kaikissa kauppa- ja investointiasioissa. Kauppakamarit kokoavat myös maiden yrityksistä erillisen Business Councilin kehittämään yritysyhteistyötä.

”Vietnam haluaa vahvistaa myös matkailu- ja koulutusyhteistyötä Suomen kanssa”, sanoo Vuori. Vietnamilaiset opiskelijat ovat puolestaan yksi suurimmista ulkomaisista opiskelijaryhmistä Suomessa, mutta he eivät pysty helposti työllistymään Suomen työmarkkinoille hankalista työlupamenettelyistä johtuen.

Allekirjoitustilaisuudessa yhteydessä Vietnamin kauppa- ja teollisuuskauppakamarin varapääjohtaja **Nguyen Vu Kien** kehotti Suomea ottamaan oppia Kanadasta, jos se haluaa jatkossa houkutella ulkomaisia osaajia Suomeen.

Tehty sopimus on esimerkki toimivasta Team Finland -yhteistyöstä, jossa Suomen lähetystöllä ja Business Finlandilla on tärkeä rooli Kauppakamarien kumppanina. ”Yritysten viennin vahvistamiseksi kaikki verkostot on osattava hyödyntää myös Vietnamin valtiovetoisilla markkinoilla”, muistuttaa Vuori.

TERVETULOA MUKAAN TOIMINTAAMME NIIN UUDET KUIN VANHATKIN JÄSENEMME!

Keski-Suomen kauppakamarin jäsenistö on kivunnut jo yli 650 organisaatioon. Lämpimästi tervetuloa mukaan vaikuttavaan verkostoomme!

Uudet jäsenemme:

Anders Innovations Oy
Asianajotoimisto Fenno Oy
Asianajotoimisto Jantunen & Co Oy
Asianajotoimisto Urtti & Toiviainen Oy
Atena Kustannus Oy
BUUGI Liikunta- ja hyvinvointikeskus
Caiwin Oy
Edutukku Oy
Elani-Rakennus Oy
Fimpec Oy
FKS-Tapahtumat Oy
FreshWind Oy
Haapasora Oy
Heli Mäkiranta Design Oy
Huolto-Kaksikko J-P Laine Oy
Jakotec Oy
JL-Maanrakennus Oy
Jyväskylän Hotellipalvelut Oy / Kesähotel
KeS-Siltaykköset Oy
Kiinteistömaailma Jyväskylä Tourula
K-S Konttoripiste Oy
Kuljetus ja muutto O. Jylhä Oy
Kuljetusliike Risto Jylhä Oy
LS Cargo Logistics Oy
Luksanniemen maatila
Maanrakennus Utriainen Oy
Meiko Oy
Oy Kellfri Ab
Paytrail Oy
Pihlajalinna Hammasklinikka Jyväskylä
Pihtiputaan Lämpö ja Vesi Oy
Restella Oy / Caffitella
Sirate Oy
Siroauto Oy
Software Explosion Oy
Spinnova Oy
Suomen Koulupalvelu Oy
Taipaleen Teräs Oy
Teollisuuden Metsäpalvelu Oy
Trimedia Oy
Tähtieristys Oy
Vaatetusliike Aaron’s Oy
Vuokratyöpalvelu Parantainen Oy
Äänekosken Kiinteistönhoito Oy

Jäsenyys on merkki luotettavuudesta



Peiton paikkauksen tilalle pitkäjänteistä väyläpolitiikkaa

TEKSTI **TIMO SORMUNEN** KUVAT **SARI GUSTAFSSON**

Liikenneviraston pääjohtajan Kari Wihlmanin mukaan kotimaisen väyläverkon kasvavan korjausvelan vähentäminen sekä tulevien suurien tie- ja ratahankkeiden toteuttaminen ei onnistu pelkästään valtion budjettirahoituksella. Väylähankkeissa on lisäksi huomioitava entistä laajemmin myös elinkeinopoliittiset kerrannaisvaikutukset.



KARI WIHLMAN

LIIKENNEVIRASTON PÄÄJOHTAJA
1.1.2018 lähtien

LIIKENTEEN
turvallisuusvirasto Trafin
pääjohtaja 2010–2017

AJONEUVOHALLINTOKESKUKSEN
ylijohtaja 2008–2009

KOULUTUS
varatuomari

SAI TÄNÄ VUONNA
Liikenneturvan myöntämän liikenneturvallisuusalan ansiomitalin

HARRASTUKSET
liikunta

PERHE
naimisissa, 4 lasta

Suomen liikenneverkossa muhii viime vuosien mittavista budjettipanostuksista huolimatta edelleen noin 2,5 miljardin euron korjausvelka. Sitä on takavuosina kutistuneiden määrärahojen seurauksena muun muassa väylärakenteissa, maantie- ja rautatiesilloissa, ratapihoilla sekä varusteissa ja laitteissa.

Istuva hallitus myönsi väyläverkon korjausvelkaan noin miljardi euroa pääosin vuosille 2016–18. Se on näkynyt viimeisen parin vuoden aikana lukuisina uusina tie- ja ratatyömaina eri puolilla Suomea.

Liikenneviraston pääjohtajan Kari Wihlmanin mukaan kyseisellä budjettipotilla saatiin paikatuksi väyläverkon pahimmat kuopat, mutta sillä ei ratkaistu perusongelmaa.

"Korjausvelan kasvu saatiin pysähtymään, mutta pelkästään nykytason säilyttäminen edellyttää runsaan 100 miljoonan euron lisärahoitusta perusväylänpitoon joka vuosi. Korjausvelan tehokas vähentäminen vaatii ministeri **Anne Bernerin** johtaman parlamentaarisen työryhmän helmikuussa esittämää 300 miljoonan euron vuotuista lisärahoitusta", Wihlman sanoo.

Esimakua tulevasta saatiin jo valtion talousarvioehdotuksessa, jossa väylämäärärahat typistyivät murto-osaan odotetusta. Pääjohtajan mukaan uhkana on, että kertaalleen pysäytetty korjausvelka lähtee jälleen kasvamaan. Samalla nousevat myös kustannukset.

"Korjausvelan kiriminen kiinni on aina kalliimpaa kuin saavutetun palvelutason ylläpito", hän tähdentää.

"SUOMI ELÄÄ VIENNISTÄ JA TOIMIVA LOGISTIIKKA ON OLENNAINEN KILPAILUKYKYTEKIJÄ."

VIENTIVÄYLÄT YKKÖSKATEGORIASSA

Valtiolla on maanteitä vajaat 80 000 kilometriä, mikä on lähes viidesosa kaikista Suomen teistä.

Hankelistauksia tekevät maakuntien ELY-keskukset ja liikennevirasto yhteistyössä kuunnellen eri toimijoiden tarpeita. Liikenne- ja viestintäministeriö tekee talousarvioesitykset isojen hankkeiden osalta, mutta lopullinen tärkeysjärjestys on edelleen kansanedustajien käsissä.

Takavuosien "siltarumpupolitikointi" on Arkadianmäellä vähentynyt, mutta oman kotimaakunnan väyläinvestoinnit ovat kansanedustajille edelleen tärkeitä. Siksi pohjoisemman Suomen kansanedustajilla riittää vain harvoin ymmärrystä Turku-Tampere-Helsinki-kolmion sisään jääville kehittämishankkeille.

Wihlmanin mukaan liikenneyhteyksien turvaaminen ja huoltovarmuus Hangosta Utsjoelle on viraston perustehtävä. Samalla on kuitenkin pidettävä erityistä huolta keskeisimmistä ja elinkeinoelämälle tärkeimmistä pääväylistä ja rataverkosta – tätä myös Keskuskauppakamari on omissa linjauksissaan korostanut.

"Suomi elää viennistä, ja toimiva logistiikka on olennainen kilpailukykytekijä. Puuta on saatava metsästä tehtaille ja vientituotteita satamiin. Siksi väylät on pystyttävä pitämään kunnossa", Wihlman painottaa.

BUDJETTIVÄÄNNÖN TILALLE PITKÄJÄNTEISIÄ INVESTOINTIPÄÄTÖKSIÄ

Liikennevirastossa väylähankkeita laitetaankin tärkeysjärjestykseen entistä enemmän niiden elinkeinopoliittisten kerrannaisvaikutusten perusteella. Valtaväylissä tämä tarkoittaa koko Suomea, paikallisissa hankkeissa yksittäisten kuntien sijaan vähintään koko maakuntaa tai lääniä.

"Valtion rahoitukseen tarvitaan nykyistä selvästi pitkäjänteisempää mallia. Se voisi olla 12-vuotinen liikennejärjestelmäsuunnitelma, joka päivittyisi rullaavasti hallituskausittain. Parasta aikaa parlamentaarinen työryhmä pohtii menetelmää, jolla tuo suunnitelma tulisi laatia", Wihlman kertoo.

Uudistustarvetta ajavat eteenpäin myös viime aikoina esillä olleet massiiviset, ilmastotavoitteita tukevat väylähankkeet. Niitä on kuitenkin mahdotonta toteuttaa nykyisillä rahoitusmalleilla. Mikäli Tallinnan tunneli, Turun ja Tampereen nopeat junayhteydet, itäradan oikaisu Porvoon kautta Kouvolaan sekä pohjoinen jäämeren rata nytkähtävät liikkeelle, tarvitaan mukaan myös infrasta kiinnostuneita sijoittajia niin kotimaasta kuin ulkomailta.

"Näiden ja muiden eri listoilla olevien hankkeiden yhteisarvo on noin 60 miljardia euroa. Nykyisellä budjettirahoituksella niiden toteuttamiseen kuluisi 135 vuotta. Jokainen tietää, ettei se ole realistista. Erilaisia rahoitusmalleja on selvitelty vuosien varrella useaan otteeseen. Nyt niitä on otettava myös käyttöön", Wihlman tiivistää.

KASVUN MAAKUNNAN AJATUSHAUTOMO

JYVÄSKYLÄ 28.11.2018

Kutsumme mukaan yrittäjät, yritysten edustajat, viranhaltijat, päättäjät, kehittäjät sekä järjestöt



#KASVUNMAAKUNTA

Miten meillä menee 2020-luvulla?

KASVUN MAHDOLLISUUDET

Millaista seutua haluamme rakentaa?
Mitkä ovat vahvuutemme?





KASVUN ESTEET

Minkä pitää muuttua?
Mihin pitää panostaa?

28.11.2018 klo 12-17

Hotelli Verso, kokoustila Kerkkä
Kauppakatu 35, 40100 JYVÄSKYLÄ

ILMOITTAUDU MUKAAN;
www.lyyti.in/ajatushautomo_jyvaskyla



Yrittäjät KESKI-SUOMI

KESKI-SUOMEN KAUPPAKAMARI

JYVÄSKYLÄ

KESKI-SUOMEN LIITTO
Regional Council of Central Finland



KUVA: HANNES EGLER, UNSPLASH



Liikenneinfra on elintärkeä osa Suomen kilpailukykyä

TEKSTI: **KUSTAA HULKKO**

Väylien korjausvelan supistaminen pitäisi kauppakamarien mukaan nostaa hallitusohjelman prioriteetteihin. Liikenneinfran erilaiset rahoitusmallit on syytä selvittää tarkkaan.

Liikenneinfran saaminen kuntoon on tärkeä asia siksi, että se on Suomen kilpailukyvyn ehto.

On siis perusteltua vaatia, että väylien korjausvelan supistaminen asetetaan tulevan hallitusohjelman keskeiseksi liikennepoliittiseksi tavoitteeksi.

Näin sanoo Keskuskauppakamarin liikenneasioiden neuvonantaja **Samuli Haapasalo**.

SUOMI – PIENI SAARELLINEN VIENTIMAA

Hän muistuttaa, että Suomi on pieni, viennistä riippuvainen kansantalous, meren saartama ja etäällä muusta Euroopasta.

”Kilpailukyvyn kannalta on elintärkeää, että väylät vetävät ja ovat turvallisia, että niiden käytöllä ei ole ylimääräisiä rajoituksia ja että vientiin menevät kuljetukset pääsevät esteettä, ennustettavasti ja ilman lisäkustannuksia satamiin.”

Kilpailukykyyn liittyy myös se, että riittämätön tai huonokuntoinen infra voi haitata investointeja Suomeen. Omia investointejaan harkitseva yritys tarvitsee varmuuden siitä, että infrasta pidetään huolta pitkällä aikavälillä, jotta se voisi viedä tuotteensa maailmalle kilpailukykyisin kustannuksin.

Ruotsi kelpaa tässä suhteessa esikuvaksi. Jos Suomen ja Ruotsin kansantalouksien ja infran koko otetaan huomioon, Ruotsin investoinnit perusrakenteiden korjaamiseen ja uusimiseen ovat 2–3 kertaa niin suuret kuin Suomen.

KAIKKEA EI VOI KORJATA KERRALLA

Väylien korjausvelka arvioidaan 2,5 miljardiksi euroksi. Haapasalon mielestä on järkevää hoitaa velka yhden 12-vuotisjakson aikana, mihin nyt tähdätään.

”Kaikkea ei voi korjata kerralla.”

Korjaustarpeet pitää asettaa tärkeysjärjestykseen. Haapasalo priorisoisi väyliä, joita vientikuljetukset tarvitsevat.

Toinen prioriteetti on siltojen kestävyys. Suomessa siltojen tilanne on onneksi sikäli hyvä, että niiden kunto on tutkittu ja viranomaisten tiedossa.

KUINKA RAHOITTAA LIIKENNEVÄYLIÄ?

Liikenneinfran uuden rahoitusmallin selvittäminen sisältyy Keskuskauppakamarin hallitusohjelmatavoitteisiin.

Sama teema on esillä muuallakin. Valtiovarainministeriön työryhmä selvittää parhaillaan erilaisten yhtiömallien juridista ja taloudellista soveltuvuutta infrahankkeisiin. Työ valmistuu näillä näkymin marraskuun 2018 lopussa.

Suomessa ei ole ennen tehty vastaavaa selvitystä hankkeista, joissa valtio on mukana.

Kauppakamarin ajattelun mukaan tienkäyttömaksuista kannattaa keskustella analyyttisesti. Niillä voidaan rahoittaa investointeja ja korjauksia. Ehdottomaksi reunaehdoksi on asetettava, että erityisesti vientiteollisuuden mutta myös koko muun elinkeinoelämän kuljetuskustannukset eivät nouse, vaan nimenomaan laskevat.

”Se tuottaa kilpailukykyä Suomelle. Hyväksyttävyys edellyttää myös, että ympäristö- ja ilmastositoumuksista pidetään vahvasti kiinni”, Haapasalo sanoo.

Tieverkko voitaisiin yhtiöittää valtionyhtiöksi, joka pystyisi käyttämään tasettaan investointeihin. Malli merkitsisi siirtymistä uuteen maailmaan, sillä se joutuisi ottamaan huomioon infran rahoituskustannukset.

Nyt infran korjaukset ja uusinvestoinnit kirjataan valtionbudjetin menopuolelle eikä päätöksissä oteta huomioon rahoituskustannuksia.

Rahoituskustannukset tulisi valtion ratkaisuin kuitenkin hallita niin, että niillä ei yhtiömallissakaan tarpeettomasti rasitettaisi infrarakentamista – vaikka rahoituksen hinta onkin tärkeä tiedostaa.

Haapasalon mielestä on hyvä asia, että yhtiömalli on noussut esiin. Toisaalta moni mallin yksityiskohta on auki.

”On esimerkiksi kestävästi ratkaistava, miten valtio ohjaa yhtiötä, miten valtio antaa sille lainaa, edellyttääkö valtio siltä osinkotuloa vai riittääkö valtiolle tuotoksi se, että Suomen kilpailukyky paranee infran kunnon kohentuessa.”

KÄYTTÖMAKSUJEN KERUUN ONGELMA

”Vaikka Suomi on digitaalisuuden kärkimaa, meillä ei ole valmista järjestelmää, joka keräisi maksut fiksulla tavalla.”

Jos järjestelmä hankittaisiin nyt, se maksaisi useita satoja miljoonia euroja – aivan liikaa.

> KORJAUSVELAN LISÄKSI NYT KESKUSTELLAAN MYÖS ”INVESTOINTIVELASTA” ELI VAJEESTA, JOKA ON INFRAN NYKYTILAN JA TAVOITETILAN VÄLILLÄ.

Haapasalo uskoo, että jo muutaman vuoden kuluttua on saatavissa tehokas ja edullinen elektroninen järjestelmä.

”Maksaminen voi tapahtua esimerkiksi kännykän kautta.”

”Tietoturva pitää järjestää kestävällä tavalla, ja järjestelmän pitää olla sellainen, että käyttömaksua ei voi kiertää.”

TURUN, HELSINGIN JA TAMPEREEN KOLMIO

Korjausvelan lisäksi nyt keskustellaan myös ”investointivelasta” eli vajeesta, joka on infran nykytilan ja tavoitetilan välillä.

On asetettu rohkeita tavoitteita esimerkiksi Etelä-Suomen suurten kaupunkien talous- ja työssäkäyntialueiden yhdistämisestä uudella infralla.

”Tunnin juna” on ollut vireillä jo pitkään. Se tarkoittaa Turun ja Helsingin uutta ratayhteyttä.

Toinen idea sisältää Turun ja Helsingin yhteyden lisäksi myös kolmannen raiteen Tampereen ja Helsingin välillä. Tätä ”tunnin raideyhteyksien” hanketta perustellaan sillä, että se edistäisi Etelä-Suomen innovaatioita ja talouskasvua.

”Näillä hankkeilla voisi olla strateginen merkitys Etelä-Suomen kehitykselle.”

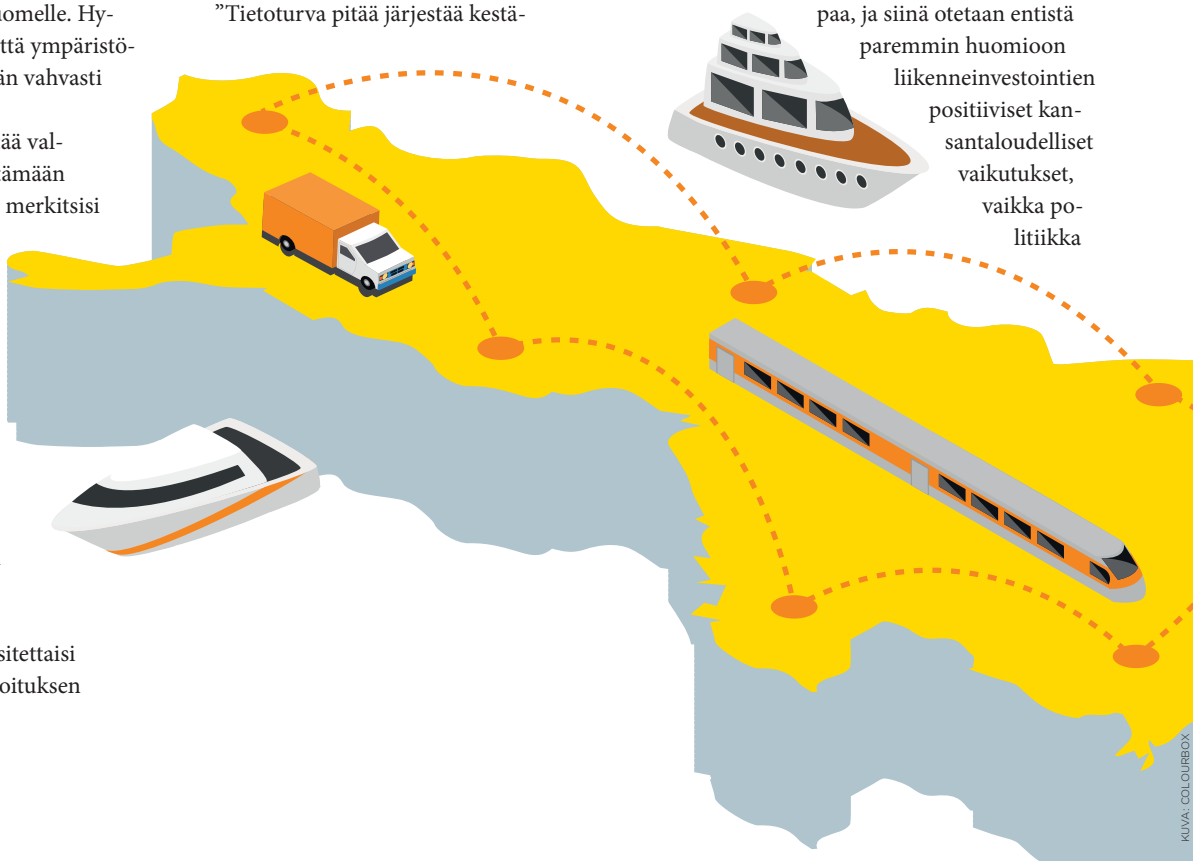
Toisaalta nämä hankkeet eivät näytä kannattavilta perinteisten investointilaskelmien valossa.

Haapasalo pitää tärkeänä, että rahat lasketaan tarkkaan. Samalla hän tukee sitä, että isoja hankkeita tutkitaan myös laajemmasta perspektiivistä.

”Kaikkia tulevaisuuden asioita ei voida hinnoitella tänään.”

KESKUSTELU KEHITTYY

Haapasalon mukaan kansallisesta infrakeskustelusta on tullut entistä monipuolisempaa, ja siinä otetaan entistä paremmin huomioon liikenneinvestointien positiiviset kansantaloudelliset vaikutukset, vaikka politiikka



KUVA: COLOURBOX

LIIKENTEEN KOVAT LUVUT

- Tieliikenteeltä kerätään vuodessa veroina ja maksuina noin 8 miljardia euroa. Summa sisältää alv:n.
- Valtio käyttää kaikkiin infrainvestointeihin ja kunnossapitoon 1,7–1,8 miljardia euroa. Luvussa ovat mukana radanpito ja meriväylät.
- Suomen liikenneväylien korjausvelka on noin 2,5 miljardia euroa. Tieverkon osuus siitä on puolet. Korjausvelka tarkoittaa summaa, joka tarvitaan väylien kunnostamiseen.
- Liikenneväylien ns. investointivelka tai -vaje on arviolta 15 miljardia euroa. Se on yhtä kuin toteutumattomien tarpeellisten hankkeiden summa.



KUVA: COLOURBOX

Suomen kilpailukyvyn kannalta on tärkeää, että pääväylät ovat moitteettomassa kunnossa. Tason nostaminen edellyttää uusien rahoitusmallien käyttöönottoa.

aika ajoin leimahtavine konflikteineen ei olekaan poistunut liikennepolitiikasta.

”Oma ajatteluni on laventunut. Muutenkin liikenneajattelu on liikkeellä.”

”Tuntuu kuin kauppakamarien viesti olisi mennyt perille: liikennettä pidetään kilpailukykyasiana ja nähdään, että sillä voidaan vahvistaa kasvua ja kehitystä.”

Aikaisemmin alueet kilpailivat väylärahoista.

Nyt alueelliset kauppakamarit muodostavat ketjuja yli maakuntarajojen muiden organisaatioiden kanssa.

Yhtenä esimerkkinä voidaan mainita lobbausjärjestö Viitostie ry, johon kuuluvat valtatie 5:n varren kunnat ja yritykset järjestöineen. 905 kilometriä pitkä väylä ulottuu Heinolan Lusista Sodankylään.

”Kuusamolaiset eivät ole kateellisia, jos viitostietä korjataan Mikkelissä, koska siitä hyötyy myös Kuusamo.”

SIJAA MYÖS BUDJETTIRAHOITUKSELLE

Haapasalo arvioi, että myös valtion budjettirahoituksella on edelleen käyttöä tietyissä hankkeissa.

”Se voi olla hyvä silloin, kun sitä käytetään valmiiksi suunniteltuihin hankkeisiin, jotka voidaan kilpailuttaa milloin tahansa.”

Sellaisia ovat esimerkiksi liikennettä sujuvoittavat projektit kuten panostukset risteyksiin tai pitkiin ohituskaistoihin.

”Näitä ei ole syytä viivyttää tulevilla rahoitusratkaisuilla. On toimittava välittömästi.”

Budjettirahoitusta voidaan yhdistää myös kuntien panostuksiin esimerkiksi silloin, kun parannetaan tieyhteyksiä kuntien omistamiin satamayhtiöihin.

KESKUSKAUPPAKAMARI LINJASI LIIKENNEPOLITIIKKAA:
KORJAUS- JA INVESTOINTIVAJETTA VÄHENNETTÄVÄ

KESKUSKAUPPAKAMARI ESITTÄÄ, ETTÄ HUHTIKUUN 2019 EDUSKUNTAVAALIEN JÄLKEEN MUODOSTETTAVA UUSI HALLITUS OTTAA OHJELMAANSA LIIKENNEVÄYLIEN KORJAUS- JA INVESTOINTIVELAN MÄÄRÄTIETOISEN SUPISTAMISEN.

Myös liikenteen uusi rahoitusmalli sisältyy Keskuskauppakamarin tavoitteisiin. Toimitusjohtaja **Juho Romakkaniemi** esitteli vaalitavoitteita taloustoimittajille 9. lokakuuta Helsingissä.

Keskuskauppakamarin tavoitteet perustuvat analyysiin, jonka mukaan hyvin toimiva liikennejärjestelmä on Suomen kilpailukyvyn keskeinen edellytys.

Korjausvelan vähentäminen edellyttää 12-vuotista suunnitelmaa, jonka mukaan väylien kunnostamismäärärahoja lisättäisiin vuosittain 300 miljoonaa euroa.

Uusi rahoitusmalli tarvitaan siksi, että Suomi alkaisi lähestyä Ruotsin kehitystasoa infrastruktuurin rahoituksessa.

”Teiden Finavia on toistaiseksi paras kuvaus rahoitusmallista.”

Romakkaniemen mukaan Keskuskauppakamari täsmentää mallia myöhemmin.

Keskuskauppakamari vaatii myös, että logistiikkakustannuksia ei saa enää nostaa. Tavoitteisiin kuuluu myös merenkulun väylämaksun poisto sekä se, että valtio vauhdittaa rautatieliikenteen kilpailua.

Tutkimusyhteistyöstä innovaatioita teknologiayrityksen tarpeisiin

Pakokaasujen jälkikäsittelyjärjestelmien valmistaja Dinex Finland Oy ja Jyväskylän yliopisto ovat solmineet kumppanuussopimuksen, jonka ansiosta osapuolet pääsevät tekemään yhteistyötä tutkimuksessa, kehityksessä ja opetuksessa. Tuore yhteistyö tarjoaa tilaisuuden uusille innovaatioille perustutkimuksen ja sovellusmahdollisuuksien pelikentällä.

Dinex Finland Oy



MIKKO HÄNNINEN
Pilottilaboratorion johtaja

Jyväskylän yliopisto



MIKKO MÖNKKÖNEN
Matemaattis-luonnontieteellisen tiedekunnan dekaani

MIKÄ OLI TÄRKEIN SYY ALOITTAA YHTEISTYÖ?

Yhteistyö Jyväskylän yliopiston kanssa avaa mahdollisuuden uuden tason katalyyttimateriaalien tuotekehitykseen akateemisen tutkimusorganisaation kanssa. Sopimus tuo meidät osaksi paikallista yhteisöä, jossa yhdistyvät Dinex Finlandin kannalta elintärkeät tekijät eli korkeatasoinen tutkimus, parhaat asiantuntijat sekä tulevaisuuden ammattilaiset.

MITÄ HYÖTYÄ KUMPPANUUDESTA ON TEILLE?

Yhteistyösopimus mahdollistaa yliopiston monitieteisen osaamisen ja laitteiston hyödyntämisen tuotekehityksen tukena. Pystymme tarjoamaan opiskelijoille helpommin mielenkiintoisia aiheita lopputöihin ja osallistumaan puhtaasti akateemiseen tutkimukseen ja rahoitushakemuksiin. Tärkeitä ovat myös kontaktit ja yrityksen näkyvyys yliopistolla, mikä mahdollistaa meille kohtaamiset tulevaisuuden osaajien kanssa.

MITÄ YHTEISTYÖ ON JO OPETTANUT?

Aktiivinen keskustelu organisaatioiden välillä luo jatkuvasti uusia ideoita ja mahdollisuuksia kehittää omaa toimintaa. Yliopiston maantieteellinen läheisyys helpottaa yhteistyötä ja mahdollistaa tiiviin vuorovaikutuksen.

MISSÄ KUMPPANI ON PARHAIMMILLAAN?

Yliopistossa tehdään korkeatasoista ja monitieteistä tutkimusta. Esimerkiksi laitekanta katalyyttisesti aktiivisten materiaalien valmistukseen, mallinnukseen ja analytiikkaan on huippulaatua. Tämän lisäksi aktiivinen yhteistyö teollisuuden kanssa luo pohjan uusille, kotimaisille innovaatioille. Yliopisto myös kouluttaa maistereita ja tohtoreita, jotka pystyvät työllistymään hyvin teollisuuteen. Jo nyt Dinex Finlandin palveluksessa on viisi Jyväskylän yliopiston alumnia.

Keväällä 2018 aloimme rakentaa selkeämpää ja tiiviimpää yhteistyötä, kun tohtori Mikko Hänninen siirtyi Jyväskylän yliopiston Kemian laitokselta Dinex Finland Oy:lle pilottilaboratorion johtajaksi. Kesällä selvitimme jo, mitä mahdollisuuksia Jyväskylän yliopiston matemaattis-luonnontieteellisessä tiedekunnassa on materiaalipintojen sekä katalyysituotteiden tutkimukseen.

Yhteistyötä Dinex Finlandin kanssa teemme opinnäytetöiden lisäksi projekteissa, joissa yritys tilaa palvelututkimuksen yliopistolta hyödyntäen yliopiston laitekantaan ja analyysipalveluja. Lisäksi yhteistyö on akateemista tutkimusta, jossa ratkaisemme yhteisiä ongelmia. Tällöin yritys ja yliopisto katsovat yhdessä kauemmas tulevaisuuteen.

Laaja-alaisen yhteistyön rakentaminen Jyväskylän yliopiston ja Dinex Finland Oy:n välillä on ensiarvoisen tärkeää, sillä esimerkiksi tutkimusta teemme kolmen laitoksen laitteistoja hyödyntäen. Yliopistolla olemme huomanneet, että pitkäjänteiset kumppanuudet syntyvät paremmin henkilökohtaisten suhteiden kautta.

Perustutkimuksen ja sovellusten rajapintaan tarvitaan aktiivista yritysyhteistyötä, jotta huippututkimuksen tuloksia saadaan sovellettua enemmän käytäntöön. Lisäksi kumppanuuden kautta Jyväskylän yliopisto voi tarjota opiskelijoille mahdollisuuden tehdä yhteistyötä Dinex Finlandin kanssa.

Vaalibudjetti vai vastuullista talouspolitiikkaa?

Hallituskauden viimeinen budjetti herätti suhteellisen vähän intohimoja niin hallituksen sisällä kuin julkisuudessakin. Syynä lienee budjetin maltillisuus: hallitus jatkoi aikaisempaa talouspoliittista linjaansa keventämällä lievästi ansiotulojen verotusta ja kiristämällä vastaavasti haittaveroja.

Vaikka budjetti ei suuria yllätyksiä sisältänytkään, eduskuntakauden viime metreillä säädetään vielä iso joukko verolakeja. Suurimpia yrityksiä on puhututtanut korkovähennyksiä koskevien rajoitussäännösten kiristyminen, uudet säännökset kansainvälisten veroriitojen ratkaisemisesta ja väliyhteisölainsäädännön muutokset.

Verojärjestelmän kannalta merkittävä uudistus tulolähdejaon poistamisesta on vihdoin kalkkiviivoilla, vaikka eduskuntakäsittely uhkaa venyä viime hetken muutosten johdosta. Jatkossa osakeyhtiöiden ja osuuskuntien verotuksessa on tarkoitus soveltaa pelkästään elinkeinoverolakia.

Myös menettelypuolella tapahtuu, kun Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun, OmaVeron, käyttöönotto marraskuun alussa laajeni. Erityisesti veroasioiden hoitamisen valtuutuksissa on oltava tarkkana, sillä verotiedot ovat aikaisempaa laajemmin näkyvillä palvelussa.

Yksi kiinnostavimmista uudistuksista koskee yksityishenkilöiden sijoittamisen verotusta. Hallitus päätti ottaa käyttöön niin sanotun osakesäästötilin, jolla pyritään kannustamaan kotitalouksien osakesäästämistä vapauttamalla tilille jätetyt ja uudelleen sijoitetut tuotot verotuksesta. Samalla vakuutussäästämisen verokohtelu on kiristymässä. Muutokset tulisivat voimaan vuonna 2020, joten sijoittajille on jäämässä aikaa järjestellä sijoituksiaan vuoden 2019 aikana.

Pientä vaalitäkyäkin budjetti taitaa siis sisältää.



Ann-Mari Kemell
Johtaja, verotus
Keskuskauppakamari

Päivitä tietosi Tilinpäätös- ja veropäivässä

Kauppakamarin monipuolisessa veropäivässä saat tuoreimmat tiedot verotuksen ja kirjanpidon tulevista ja vireillä olevista muutoksista. Verotuksessa muutoksia on odotettavissa muun muassa tulolähdejakoon ja sijoitusten verokohteluun. Ajankohtaista kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä -osiossa käydään läpi haasteellisimpia asioita tilinpäätöksen laatijan näkökulmasta.

Tilinpäätös- ja veropäivä järjestetään 12. joulukuuta Sokos Hotel Alexandrassa Jyväskylässä. Kouluttajina toimivat Keskuskauppakamarin verotuksesta vastaava johtaja Ann-Mari Kemell ja Risto Waldén (KLT) Bilanssi Oy:stä.

Vielä ehdit ilmoittautua mukaan!

HHJ-kurssi tulee taas keväällä 2019 – varaa paikkasi huippusuositulle kurssille

Keski-Suomen kauppakamari järjestää ensi keväänä kaksi Hyväksytty Hallituksen Jäsen (HHJ) -kurssia ja HHJ Puheenjohtajakurssin. Viimekertaiset kurssit ovat olleet täyteenvarattuja, joten varmista saman tien paikkasi hallitusosaajien joukossa.

HHJ® HYVÄKSYTTY HALLITUKSEN JÄSEN | KURSSI

HHJ, Pihtipudas
1. Jakso 17.1. Hyvä hallintotapa
2. Jakso 24.1. Hallituksen & hallitustyön organistointi
3. Jakso 5.2. Strategiatyö
Ryhmätyö
4. Jakso 20.2. Yrityksen talouden seuranta ja ohjaus

HHJ, Jyväskylä
1. Jakso 14.3. Hyvä hallintotapa
2. Jakso 20.3. Hallituksen & hallitustyön organistointi
3. Jakso ke 3.4. Strategiatyö
Ryhmätyö 10.4.
4. Jakso ti 16.4. Yrityksen talouden seuranta ja ohjaus

HHJ® HYVÄKSYTTY HALLITUKSEN JÄSEN | PUHEENJOHTAJA

HHJ PJ, Jyväskylä
ti-ke 12.-13.3.

Lisätietoja kursseista:
Leena Räisänen, koulutus- ja palvelupäällikkö
puh. 050 555 9915
leena.raisanen@kauppakamari.fi

Laivakuljetusten osuus on 92 prosenttia viennistä

VIENTIKULJETUSTEN TONNIMÄÄRÄT KASVOIVAT KOLME PROSENTTIA VIIME VUONNA, SELVIÄÄ TULLIN ULKOMAANKAUPAN KULJETUSTILASTOISTA.

Valtaosa Suomen vientituotteista kulkee maailmalle satamien kautta. Laivat kuljettivat lähes 42 miljoonaa tonnia tavaraa ulkomaille viime vuoden aikana, kun kaikkien kuljetusmuotojen summa oli 46 miljoonan tonnia.

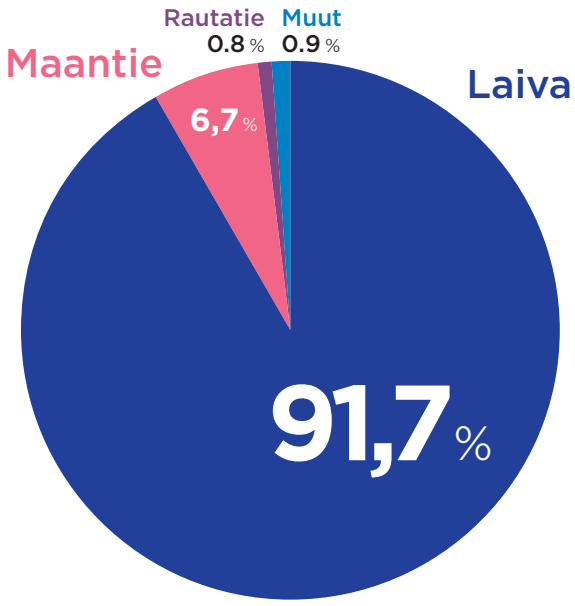
Suomessa on noin 50 kaupallista satamaa, joista kymmenen suurimman kautta lähtee noin 80 prosenttia merikuljetuksista. Satamien kautta maailmalle viedään mm. erilaisia koneita ja laitteita, moottoriajoneuvoja, polttoaineita, paperia, pahvia ja niistä valmistettuja tuotteita sekä raaka-aineita kuten rautaa, terästä ja paperimassaa.

Maantiekuljetusten osuus kokonaisuudesta on lähes seitsemän prosenttia. Rautateitse viedyn tavaran osuus kasvoi viime vuonna 14 prosenttia edellisvuoteen nähden, mutta osuus koko viennistä jäi silti alle prosenttiin.

Lentokuljetuksen osuus kokonaisuudesta on vain 0,3 prosenttia. Lentoteitse kuljetetaan pääasiassa suhteessa kevyttä, mutta euromääräisesti arvokasta tavaraa, kuten koneita ja laitteita, kultaa, nahkaa ja turkista, kemiallisia tuotteita ja lääkkeitä.

VIENTI KULJETUSMUODON MUKAAN

2017



Tavara kulkee ulkomaille suurelta osin satamien kautta, joten tiet satamiin on oltava kunnossa.

SUOMEN TÄRKEIMMÄT VIENTIMAAT

EUROISSA MITATTUNA, 2017



Saksa
8 500 milj. €

Ruotsi
6 100 milj. €

Alankomaat
4 100 milj. €

Yhdysvallat
4 100 milj. €

Venäjä
3 400 milj. €

TONNIMÄÄRÄISESTI MITATTUNA, 2017



Ruotsi
5,9 milj. tonnia

Saksa
5,1 milj. tonnia

Alankomaat
3,7 milj. tonnia

Iso-Britannia
3,3 milj. tonnia

Kiina
2,7 milj. tonnia

Saksa ja Ruotsi ovat Suomen tärkeimmät vientimaat. Saksaan viedään eniten moottoriajoneuvoja, yli 2 miljardin euron edestä. Saksaan viedään myös huomattava määrä paperia ja pahvia. Ruotsiin puolestaan viedään eniten kivennäisöljyä ja siitä valmistettuja tuotteita.

LÄHDE: TULLI JA TURUN YLIOPISTO

Liikenneyhteydet ja saavutettavuus paranevat rahoituspohjaa laajentamalla

Keskisuomalaisilta vaikuttajilta kysyttiin hiljattain, minkä asian puolesta maakunnassamme pitäisi vaikuttaa. Vastauksista korostuivat liikenneyhteyksien kehittäminen ja saavutettavuus. Vastaukset voinee tulkita siten, että nämä asiat eivät ole toivotulla tolalla ja niihin vaikuttamista pidetään tärkeänä.

Liikenneyhteydet ja saavutettavuus muodostuvat aina monesta osatekijästä. Yksinkertaisimmillaan tarvitaan alustana toimiva liikenneinfrastruktuuri, eli esimerkiksi tie, rata tai lentoasema, ja sen päälle itse liikennepalvelu. Henkilöliikenteessä jokainen synnyttää palvelua itse itselleen kävelijänä, ajoneuvon kuljettajana tai turvautumalla jonkun muun tuottamaan palveluun matkustamalla vaikkapa junalla tai autokyydillä.

Suomessa julkinen liikenneinfrastruktuuri on perinteisesti rahoitettu verovaroilla, ja se on yhteistä omaisuuttamme. Olemme päässeet osallistumaan rahoitukseen kokonaan muilla perusteilla kuin sillä, paljonko infraa käytämme tai siitä hyödymme. Liikennepalveluiden puolella tilanne on tyystin toinen: tiettyjä tukia lukuun ottamatta maksamme liikkumisestamme oman tarpeemme ja valintojemme mukaan. Usein maksamme palvelusta siitä saamamme hyödyn mukaan.

Liikenneyhteyksien toimivuus on erityisen tärkeää pitkien etäisyyksien maassa. On selvää, että tulevaisuudessa yksin verovaroin infrastruktuurin ylläpito, ja ennen kaikkea kehittäminen, ei onnistu. Työryhmistä ja ulostuloista, joissa ehdotetaan uusien rahoitusmallien käyttöönottoa, ei ole pulaa. Pikimmiten on otettava seuraavat askeleet eli löydettävä ne uudet mallit.

Rima on kuitenkin syytä nostaa riittävän korkealle: mallit, joiden ydin on lainanotto nyt ja takaisinmaksu vuosien päästä, eivät tätä rimaa ylitä. Katse kääntyy väistämättä infran kehittämisestä hyötyviin ja heidän osallistumiseensa investointeihin siellä, missä se on mahdollista. Esimerkiksi kaupungeissa maanarvon nousun nykyistä tehokkaampi hyödyntäminen infran rahoituksessa aikaistaisi hankkeita ja niistä saatavia laajoja positiivisia vaikutuksia. Vaikutetaan siis osaltamme siihen, että infrastruktuurin rahoituksen keinovalikoima laajenee. Näin parannamme myös liikenneyhteyksiä ja saavutettavuutta.



Jukka Lehtinen, Keski-Suomen ELY-keskus
Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen johtaja

HALUATKO ILMOITUKSESI KAUPPAKAMARI-LEHTEEN?

*****

Kauppakamari-lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa, ja julkaisemme jokaisessa lehdessä ajankohtaisia ilmoituksia yhteistyötahoiltamme ja jäsenyrityksiltämme.

Ilmoituksen koko ja ilmestymisaikataulu voidaan räätälöidä tarpeidesi mukaan. Esimerkiksi 4 kertaa vuodessa ilmestyvä puolen sivun ilmoitus kustantaa 1 200 e.

Ota yhteyttä Nelli Miettiseen ja kysy lisää:
nelli.miettinen@kskauppakamari.fi
p. 050 439 6170

*****





Elisa Oyj:n Keski-Suomen aluejohtaja Juha Peltomäki uskoo, että erityisesti esineiden internetin merkitys kasvaa lähitulevaisuudessa 5G-verkon ansiosta. Kuva: Nelli Miettinen.

5G-verkosta pelikenttä **tulevaisuuden innovaatioille**

5G-verkko ei ole enää kaukaista utopiaa vaan pian jokaisen kansalaisen arkirealismia. Ensi vuoden alussa myös jyväskyläläiset pääsevät käyttämään entistä nopeampia tietoliikenneyhteyksiä, kun Elisa avaa toimivan 5G-verkon Jyväskylään.

TEKSTI **NELLI MIETTINEN**

KUVAT **NELLI MIETTINEN, ELISA**

JYVÄSKYLÄ on Suomen ensimmäisten kaupunkien joukossa, jossa 5G-verkko otetaan käyttöön vuoden 2019 alussa. Jo nyt ihmiset surffailevat huippuunsa hiotussa 4G-verkossa, joka lähestyy kapasiteetin ja nopeuden puolesta uutta verkkotekniikkaa.

”5G-verkko tarjoaa jopa kymmenen kertaa nykyistä nopeamman nettiyhteyden. Se on kuitenkin mahdollista ottaa käyttöön kunnolla vasta ensi vuoden loppupuolella, kun uutta tekniikkaa ymmärtävät päätelaitteet tulevat markkinoille. Usein suomalaiset omaksuvat uudet teknologiat nopeasti omakseen”, Elisa Oyj:n Keski-Suomen aluejohtaja **Juha Peltomäki** kertoo.

Uusi 5G-teknologia tarjoaa lähes loputtoman alustan uusille innovaatioille ja sovellusmahdollisuuksille.

”Jyväskylässä ja koko Keski-Suomessa on paljon potentiaalia, sillä yliopisto, ammattikorkeakoulu ja paikalliset teknologia-alan yritykset panostavat vahvasti digitalisaatioon. Keski-Suomessa ollaan etukenossa teknologisessa kehityksessä”, Peltomäki toteaa ja kannustaa niin kaupunkia kuin yrityksiäkin uusiin ennakkoluulottomiin kehityskulkuihin.

”KESKI-SUOMESSA OLLAAN ETUKENOSSA TEKNOLOGISESSA KEHITYKSESSÄ.”

TEKNOLOGIAT ovat kehittyneet askel askeleelta vuosikymmenten saatossa. On siis tultu aimoharppaus niistä ajoista, kun 1G eli NMT lanseerattiin 80-luvulla. Kun 90-luvulla ihasteltiin 2G- eli GSM-puhelimia, 2000-luvulla 3G vakiintui kaikkien käyttöön. 2010-luvun alusta lähtien olemme eläneet 4G-maailmassa. Pian lanseerattavan 5G:n jälkeen voidaan alkaa odottaa 6G-verkkoa.

Nopeampien verkkoyhteyksien lisäksi 5G kymmenkertaistaa myös mobiiliverkon tiedonsiirron kapasiteetin. Tämän ansiosta sama 5G-tukiasema pystyy palvelemaan paljon suurempaa käyttäjämassaa kuin nykyään. Esimerkiksi 4K- ja 360-videoiden katselusta tulee laadukkaampi elämys.

Toinen lupaava edistysaskel on lähes viiveetön etäohjausmahdollisuus. 5G:n ansiosta viiveaika lyhenee niin paljon, että esimerkiksi vaativaan pelaamiseen ja virtuaalisiin maailmoihin avautuu aivan uusia ovia.

”Tulevaisuuden trendinä uskon, että erityisesti esineiden internetin (IoT) merkitys kasvaa, sillä lähes kaikkiin laitteisiin voidaan lisätä älyä, joka keskustelee verkon kanssa. Kodista muodostuu pian teknologinen kokonaisuus, kun kahvinkeittimestäkin saadaan irti uusia mahdollisuuksia. Voidaan vain arvailla, miten tämä kaikki muuttaa ihmisten arkea”, Peltomäki pohtii.

”KOKO TOIMIALA ON MENNYT HUIMASTI ETEENPÄIN YMPÄRISTÖASIOISSA.”

YMPÄRISTÖKYSYMYKSETKÄÄN eivät ole jääneet Elisalla 5G:n kehitystyön jalkoihin, sillä uusimmat energiatehokkaat teknologiat nimenomaan vähentävät päästöjä. Palvelujen tuottamisessa Elisa on vähentänyt päästöjään 63 prosenttia vuodesta 2016 lähtien, eli yrityksen hiilijalanjälki on kutistunut merkittävästi parissa vuodessa.

”Koko toimiala on mennyt huimasti eteenpäin ympäristöasioissa. Kun modernisoimme verkkoja, vastaamme osaltamme Pariisin ilmastosopimuksen tavoitteisiin. Pyrimme olemaan hiilineutraali yritys vuoteen 2050 mennessä”, Peltomäki korostaa Elisan roolia ympäristövastuun kantajana.

Koska mobiilien tiedonsiirtojärjestelmien viides sukupolvi eli 5G on aivan nurkan takana, tulevaisuuden haasteisiin on vastattava uusien teknologioiden avulla. Jos 5G tarjoaa avun ympäristöongelmiin, on sillä sovellusmahdollisuuksia myös muihin maailmanlaajuisesti relevantteihin kysymyksiin.

”Suomi on kansa, joka käyttää eniten mobiilidataa maailmassa. Kun käyttäjien ja käytettävän datan määrä kasvaa edelleen, 5G-tekniikan kehittymisestä hyötyvät kaikki. Siksi 2020-luvulla tietoverkkojen mahdollisuuksia on hyödynnettävä entistä tehokkaammin, koska niiden avulla voidaan ratkaista monia yhteiskunnallisiakin ongelmia”, Peltomäki kuvailee.

5G elisa

JYVÄSKYLÄ

5G-VERKOSTA ARKIPÄIVÄÄ VUODEN 2019 ALUSSA

Jyväskylä on yksi ensimmäisistä kaupungeista Suomessa, jossa 5G-verkko otetaan käyttöön vuoden 2019 alussa. Jyväskylän lisäksi Elisa on modernisoinut verkkoja Helsingissä, Turussa ja Tampereella. Valmiudet uuden teknologian hyödyntämiseen ovat olemassa, kun 5G-puhelimet tulevat kauppoihin ensi vuoden loppupuoliskolla.

Lokakuun alussa päättyneessä valtion mobiiliviestinnän taajuushuutokaupassa Elisa osti taajuuksia 26,3 miljoonalla eurolla, mikä on toiseksi eniten Telia Finlandin jälkeen. Kolmannelle sijalle jäi DNA. Taajuuksien ostamisen jälkeen 5G-tekniikka vaatii Elisalta vielä kaikkiaan jopa satojen miljoonien eurojen investointeja.

Kun 5G-tekniikasta saadaan tulevaisuudessa kaikki hyöty irti, se tarjoaa ennennäkemättömiä mahdollisuuksia uusiin kehityskulkuihin. Esimerkiksi mobiililaajakaistan nopeus kymmenkertaistuu, teräväpiirtoiset mobiilivideot yleistyvät, laitteita voidaan ohjata lähes viiveettömällä etäohjauksella ja esineiden internetin (IoT) mahdollisuudet laajenevat entisestään.

Hyödynnä syksyn talouskoulutusten tarjous: Kun osallistut vähintään kahteen talouskoulutukseen, pääset kolmanteen **50 %:n alennuksella.** Ilmoittaudu mukaan!



17.12.

Ennakkoperintäpäivä 2019

Vuoden viimeinen ajankohtaispaketti palkka- ja taloushallinnon ammattilaisille. Kouluttajana toimii Verohallinnon ylitarkastaja Sari Wulff. Sari on työskennellyt Verohallinnossa ennakkoperinnän ja kansainvälisen verotuksen asiantuntijana lähes 20 vuotta. Tuhdin asiasisällön lomassa tarjolla maukas joululounas.

17.12.2018 KLO 9.30-14.00, SCANDIC STATION

MARRASKUUN MAKSUTTOMAT TILAISUUDET

8. **KASVUN MAAKUNNAN AJATUSHAUTOMO - ÄÄNEKOSKI**
Tervetuloa sankoin joukoin etsimään ratkaisuja Äänekosken kasvun haasteisiin. Menossa mukana Intotalo.

9. **KAHVIKIIHDYTYS: KUINKA HYVINVOINTITEOILLA TEHDÄÄN TULOSTA**
Laukaan Lidlin jakelukeskuksen, Hippos2020 -hankkeen ja Psyon Gamesin asiantuntijat kertovat, miten heillä tehdään tulosta hyvinvointiteoilla.

22. **LOUNGE TREFFIT: KAUPANALAN KANSAINVÄLISTYMINEN**
Teemoina ovat vientikaupan rahoitus ja luottotappioilta suojautuminen sekä välineet, kuten luottovakuutus, remburssit, pankkitakaukset ja vekseli.

28. **KASVUN MAAKUNNAN AJATUSHAUTOMO - JYVÄSKYLÄ**
Tervetuloa pohtimaan Jyväskylän kasvun eväitä ajatushautomokiertueen viimeiselle etapille. Mukana fasilitoimassa Crazy Town ja Kreab Helsingin toimitusjohtaja Mikael Jungner.

20. **TALOUDEN JOHTAMISEN DIGITAALISET APURIT**
Tilaisuus on suunnattu talousjohtajille, kontrollereille ja kaikille talouden johtamisen ammattilaisille.

JOULUKUUN KOULUTUKSET

12. **TILINPÄÄTÖS- JA VEROPÄIVÄ**
Kauppakamarin veropäivässä saat jälleen tuoreimmat tiedot verotuksen ja kirjanpidon tulevista ja vireillä olevista muutoksista.

17. **ENNAKKOPERINTÄ 2019**
Vuoden viimeinen ajankohtaispaketti palkka- ja taloushallinnon ammattilaisille. Kouluttajana toimii Verohallinnon ylitarkastaja Sari Wulff. Tuhdin asiasisällön lomassa tarjolla maukas joululounas.

Olethan huomannut **jäsenten maksuttomat tilaisuudet -sivuston**? Kokoamme nyt verkkosivuillemme jäsenyritystemme järjestämiä maksuttomia tilaisuuksia, jotka ovat avoimia kaikille. Ilmoita siis meille tapahtumasi!

LISÄTIEDOT JA ILMOITTAUTUMINEN: WWW.KSKAUPPAKAMARI.FI/KOULUTUKSET

Kansallinen tulorekisteri käyttöön vuoden 2019 alussa

Vuodenvaihde tuo usein tullessaan yritystoimintaan liittyviä lakimuutoksia, joihin yritysten on syytä varautua jo etukäteen. Tulevan vuodenvaihteen merkittävin, ja samalla myös lähes kaikkia yrityksiä koskeva, lakimuutos liittyy kansalliseen tulorekisteriin (Katre).

MIKÄ KATRE ON JA MITÄ TIETOJA SINNE ILMOITETAAN?

Kansallinen tulorekisteri on tietokanta, johon kerätään vuoden 2019 alusta lähtien tulonsaajien palkka- ja ansiotulot. Vuoden 2020 alusta käyttö laajenee koskemaan myös maksettuja eläkkeitä ja etuuksia. Järjestelmän tarkoituksena on keventää palkanmaksajien hallinnollista taakkaa siten, että jatkossa heidän ei tarvitse tehdä useita erillisiä vuosi-ilmoituksia, vaan tiedot löytyvät jatkuvasti ajantasaisina Katresta.

Ilmoitusvelvollisuus Katreen koskee kaikkia palkkojen maksajia vuoden 2019 alusta lähtien ja kaikkia etuuden maksajia vuoden 2020 alusta lähtien. Rekisteriin ilmoitetaan alkuvaiheessa maksetut palkat, luontoisedut, palkkiot, työkorvaukset ja muut ansiotulot. Lisäksi ilmoitetaan sekä verovapaat että veronalaiset kustannusten korvaukset, kuten kilometrikorvaukset ja päivärahat. Näiden ns. pakollisten tietojen lisäksi on suositeltavaa ilmoittaa myös täydentäviä tietoja, joita ovat esimerkiksi poissaolot ja palvelussuhdetiedot. Tällöin järjestelmästä saadaan irti paras mahdollinen hyöty.

MITEN MUUTOS VAIKUTTAA PALKANLASKENTAAN JA MITÄ HYÖTYJÄ SILLÄ SAADAAN?

Palkkatietojen ilmoittaminen tapahtuu jatkossa reaaliaikaisesti, jolloin vanha vuosi-ilmoittaminen muuttuu maksukohtaiseksi ilmoittamiseksi. Rahana maksettujen suoritusten osalta tiedot on ilmoitettava tulorekisteriin viimeistään viidentenä kalenteripäivänä maksupäivän jälkeen. Ilmoitus tehdään annetun standardin mukaisesti, ja yksi menettelyn keskeisistä edellytyksistä on sähköinen ilmoittaminen. Vain poikkeustapauksessa ilmoitus voidaan antaa paperilla.

Järjestelmällä korvataan muun muassa verottajalle, työeläkeyhtiöille ja työttömyysvakuutusrahastolle vuosittain annettavat ilmoitukset. Rekisterin ansiosta tuloverotus on myös nykyistä paremmin ajan tasalla, jolloin tulonsaajille ei jatkossa tule kalenterivuoden lopussa enää nykyisenlaisia veronpalautuksia tai lisäveroja. Jatkossa tulonsaaja löytää kaikki itseään koskevat palkka-, eläke- ja etuustiedot yhdestä paikasta. Tiedot ovat myös muun muassa Kelan, työttömyyskassojen ja verottajan saatavilla.

TOIMENPITEET JA SANKTIOT

Valtaosalla yrityksistä palkanlaskennan hoitavat tilitoimistot, ja pääosin ne ovat valmistautuneet muutokseen ajoissa. Tiedot siirtyvät tällöin tulorekisteriin suoraan yrityksen tai tilitoimiston käyttämästä palkkahallintojärjestelmästä. Vaihtoehtoisesti tiedot voi ilmoittaa sähköisen asiointipalvelun kautta joko latauspalvelulla tai verkkolomakkeella, jolloin yrityksen täytyy hankkia Suomi.fi-tunnisteet. Lisätietoja kannattaa kysyä kirjanpitäjältä, ja tietoa asiasta saa myös verkosta (tulorekisteri.fi).

Tulorekisteri-ilmoittamisen laiminlyönneistä seuraa myöhästymismaksu, joka on maksimissaan 135 euroa, jos ilmoitus tehdään viimeistään 45 päivää myöhässä. Tämän jälkeen maksuun lisätään 1 prosentti myöhässä ilmoitetun suorituksen määrästä. Maksimissaan myöhästymismaksu voi olla 15 000 euroa kalenterikuukaudelta.

Kirjoittaja: Jukka Sorjonen, KHT
SYS Audit Oy/Tilintarkastus Riuttanen Oy

KAUPPAKAMARISSA TAPAHTUU

OLEMME MUKANA AKTIIVISESTI VAIKUTTAMISTYÖSSÄ, JÄRJESTÄMME TAPAHTUMIA JÄSENISTÖLLEMME JA VIERAILEMME MIELUUSTI JÄSENYRITYKSISSÄMME.

1. Kasvu Open 2018 huipentui jälleen voittajien juhlintaan: Start again -sarjan voitti Cajo Technologies Oulusta ja Startup-yritysten sarjan voittoon ylsi Finnos Oy Lappeenrannasta. Kuva: Tero Takalo-Eskola.

2. Pihtiputaan Mummo ja Kasvu Openin toimitusjohtaja Uljas Valkeinen nauttivat Kasvu Open Karnevaalin tunnelmasta #kasvunmaakunta-osastolla.

3. Kasvu Openissa #kasvunmaakunta-osastolla edustivat Keski-Suomen liitto, Keulink, SSYP Kehitys, Kehittämisyhtiö Karstulanseutu, Witas, Jämsek ja Äänekosken elinvoimayksikkö.

Kuvat: Tero Takalo-Eskola/Terotemedia, Nelli Miettinen, Leena Räisänen, Merja Honkanen


1.



2.



3.



4.



5.

4. Vientikaupan rahoitus -kasvukiertue saapui Jyväskylään syyskuun lopussa. Tapahtuma järjestettiin yhteistyössä Finnveran, Osuuspankin ja Atradius-luottovakuuttajan kanssa.

5. Datan hyödyntämisen trendit ja keinot -koulutus keräsi kiinnostuneita silmäpareja kuulemaan Louhia Analyticsin asiantuntija Mika Laukkasen mietteitä tekoälystä, koneoppimisesta ja datan hyödyntämisestä.



6.

6. Hyvä rekrytointi -teemalla järjestetty kahvikiihdytys kiinnosti kymmeniä mukanaolijoita. Tilaisuudessa syvennyttiin esimerkkien avulla muun muassa mielikuvien luontiin ja imagon rakentamiseen rekrytoinnin yhteydessä.

7. Kasvun maakunnan ajatushautomossa pohdittiin Keuruun haasteita ja mahdollisuuksia syyskuussa. Keskusteluista kumpusi roppakaupalla uusia ideoita Keuruun alueen kehittämiseksi. Kiertue jatkuu marraskuussa vielä Äänekoskella ja Jyväskylässä.



7.

YHTEYSTIEDOT

KESKI-SUOMEN KAUPPAKAMARI
LUTAKONAUKIO 7
40100 JYVÄSKYLÄ
WWW.KSKAUPPAKAMARI.FI
etunimi.sukunimi@kauppakamari.fi

TOIMITUSJOHTAJA
ARI HILTUNEN
puh. 040 058 3210

TOIMISTOPÄÄLLIKKÖ
PIRJO MELASALMI
puh. 050 555 3044

KOULUTUS- JA PALVELUPÄÄLLIKKÖ
LEENA RÄISÄNEN
puh. 050 555 9915

KOULUTUSSIHTEERI
ANNE JUVONEN
puh. 050 555 2320

VIESTINTÄSUUNNITTELIJA
NELLI MIETTINEN
puh. 050 439 6170

MARKKINOINTISUUNNITTELIJA
MERJA HONKANEN
puh. 050 439 3005

PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ LAKELAND-HANKE
PÄIVI HEIKKALA
puh. 050 304 8467

VIESTINTÄPÄÄLLIKKÖ
VIIVI SAKKARA
Vanhempainvapaalla

MUISTA HYÖDYNTÄÄ JÄSENTEN MAKSUTTOMAT NEUVONTAPALVELUT

ASIANAJO- JA LAKIASIAINTOIMISTOT

ASIANAJOTOIMISTO FENNO OY, JYVÄSKYLÄ
Puh. 010 504 9000
www.fennolaw.fi/fi/
Yhteyshenkilö: Jussi Laakkonen, Mirja Kattilakoski

ASIANAJOTOIMISTO HALONEN, LAKKA & TUOMI OY, JYVÄSKYLÄ
Puh. 010 322 1890
www.hltlaki.fi
Yhteyshenkilö: Markku Halonen

ASIANAJOTOIMISTO JÄRVINEN & CO OY | WINLAW
Puh. 0500 542 766
www.winlaw.fi
Yhteyshenkilö: Marja-Liisa Järvinen

ASIANAJOTOIMISTO PRO JURIDICA OY, JYVÄSKYLÄ
Puh. 020 7551 490
www.projuridica.fi
Yhteyshenkilö: Juuso Tuppurainen

ASIANAJOTOIMISTO URTTI & TOIVIAINEN OY, JYVÄSKYLÄ
Puh. 050 3369326
www.urtti.fi
Yhteyshenkilöt: Elina Saari, Johanna Toiviainen

EVERSHEDS ASIANAJOTOIMISTO OY, JYVÄSKYLÄ
Puh. 010 684 1950
www.eversheds.fi
Yhteyshenkilö: Vesa Kokko

SMARTIUS OY, JYVÄSKYLÄ
Puh. 040 778 8935
www.smartius.fi
Yhteyshenkilö: Paula Saarenpää

NEUVONTAA EU:N TIETOSUOJA-UUDISTUKSESTA

TIKKASEC OY
Puh. 040 152 2628
www.tikkasec.fi
Yhteyshenkilö: Pekka Vepsäläinen

RELATOR OY
Puh. 010 219 7040
www.relator.fi
Yhteyshenkilö: Laura Leppänen

KPMG OY AB, JYVÄSKYLÄ
Puh. 020 760 3000
www.kpmg.fi
Yhteyshenkilö: Johanna Gråsten

ASIANAJOTOIMISTO PRO JURIDICA OY, JYVÄSKYLÄ
Puh. 020 7551 490
www.projuridica.fi
Yhteyshenkilö: Juuso Tuppurainenn

ASIANAJOTOIMISTO JÄRVINEN & CO OY | WINLAW
Puh. 0500 542 766
www.winlaw.fi
Yhteyshenkilö: Marja-Liisa Järvinen

PATENTTITOIMISTOT

BERGGREN OY, JYVÄSKYLÄ
Puh. 010 2272 684
www.berggren.fi
Yhteyshenkilö: Terhi Nykänen

EVERSHEDS ASIANAJOTOIMISTO OY, JYVÄSKYLÄ
Puh. 010 684 1950
www.eversheds.fi
Yhteyshenkilö: Akseli von Koch

PATENTTITOIMISTO KESPAT OY, JYVÄSKYLÄ
Puh. 010 229 2850
www.kespat.fi
Yhteyshenkilö: Kimmo Helke

KHT-TILINTARKASTUSYHTEISÖT

ERNST & YOUNG OY, JYVÄSKYLÄ
Puh. 0400 377 555
www.ey.com/fi
Yhteyshenkilö: Petri Korkiamäki

VALUEMINERS OY, JYVÄSKYLÄ
Puh. 0400 522 217
www.uhy.fi
Yhteyshenkilö: Arto Saarinen

KPMG OY AB, JYVÄSKYLÄ
Puh. 020 760 3000
www.kpmg.fi
Yhteyshenkilö: Johanna Gråsten

PRICEWATERHOUSECOOPERS OY, JYVÄSKYLÄ
Puh. 020 787 7040
www.pwc.fi
Yhteyshenkilö: Jukka-Pekka Vihinen

SYS AUDIT OY, JYVÄSKYLÄ
Puh. 010 420 2250
www.sysaudit.fi
Yhteyshenkilö: Jukka Sorjonen



TYÖELÄMÄN MURROS ON SAANUT AIKAAN SEN, ETTÄ HENKILÖSTÖ-VUOKRAUKSESTA ON TULLUT ENTISTÄ SUOSITUMPI TAPA TYÖLLISTYÄ.

REKRYTOINTIKOULUTUKSET TÄSMÄISKUNA OSAAJAPULAN TALTUTTAMISEEN – HENKILÖSTÖPALVELUALA KEHITTYY TYÖELÄMÄN MURROKSESSA

Työnteon tavat ja käytänteet uusiutuvat jatkuvasti ympäröivän yhteiskunnan muutospaineessa. Go On Yhtiöiden henkilöstöpalveluja tarjoava valtakunnallinen yritysketju pyrkii vastaamaan muutoksiin löytämällä yrityksille osaajia toimialasta riippumatta. Erityisesti rekrytointikoulutuksilla vastataan osaajavajeeseen, joka vaivaa nykyään lukuisia toimialoja.

Go On Yhtiöiden brändi on tullut vuosi vuodelta tunnetummaksi myös Keski-Suomessa. Jyväskylässä jo kymmenen vuotta toiminut yritys on saavuttanut alueella lähes markkinajohtajan aseman rekrytoimalla, vuokraamalla ja kouluttamalla henkilöstöä. Go On palvelee valtakunnallisesti 18 paikkakunnalla reilun 60 asiantuntijan voimin. Franchising-periaatteella toimiva henkilöstöpalvelualan ketju on kasvanut nopeasti, ja palvelut kattavat koko Suomen, pääkaupunkiseudulta Lappiin asti.

”Keskitymme ennen kaikkea paikalliseen palveluun ja toimimme alueilla yrittäjävetoisesti. Välitämme jokaisesta työntekijästä, ja asiakas- ja työntekijätyytyväisyys ovat meille kaikki kaikessa. Tavoitteenamme on, että niin yritys kuin työntekijäkin menestyvät”, Go On Jyväskylän yksikön yrittäjä ja koko Go On -ketjun toimitusjohtaja **Kimmo Salminen** kertoo.

Pitkäjänteinen työ on tuottanut tulosta, sillä vuosittain yritys palvelee Keski-Suomessa noin 100 asiakasyritystä, joiden kautta Go On tarjoaa työtä yli 400 henkilötyövuoden edestä vuosittain noin 700 eri henkilölle. Go On Yhtiöiden oman palkkahallinnon mukaan valtakunnallisesti koko ketjussa palkkoja maksetaan vuodessa jopa sadan eri työehtosopimuksen mukaan yli 5 000 henkilölle.

”Työelämän murros on saanut aikaan sen, että henkilöstövuokrauksesta on tullut entistä suositumpi tapa työllistyä. Työntekijöiden tarpeet ja toiveet vaihtelevat laidasta laitaan, joten vuokratyö on joustava tapa tuoda leipää pöytään”, Salminen toteaa.

Go On Jyväskylän yksikkö rekrytoi työvoimaa eri toimialoille mutta tällä hetkellä eniten teollisuuteen. Työmarkkinatilanne on haastava, ja osaajapulasta on tullut jo yleinen vitsaus. Nykypäivän työelämässä hakijakokemus ja työnantajamielikuva määrittävät pitkälti sen, mihin organisaatioon työntekijä itse hakeutuu.

Lääkkeenä osaavan työvoiman saatavuuteen Go On tarjoaa kattavia rekrytointikoulutuksia. Koko ajan kasvavassa osassa ovat myös ulkomaalaiset työnhakijat, joita yritys perehdyttää suomalaiseen työelämään avaimet käteen -periaatteella. Kaikissa tapauksissa henkilökohtainen palvelu ja vastuullisuus on kaiken keskiössä.

”Meidän mielestä jokainen työnhakija on edelleen kohdattava yksilönä, vaikka uudet teknologiat ja tekoälyratkaisut mahdollistavat jo suurien hakijamassojen käsittelyn kasvottomasti. Haluamme panostaa yksilölliseen palveluun”, Go On Yhtiöiden ketjujohtaja **Joni Lius** painottaa.

TEKSTI **NELLI MIETTINEN**

LHT
Posti Oy

Posti Green

Kiitos.

Kasvu Open -tiimi kiittää yhteistyökumppaneita, mylläreitä, sparraukseen osallistuneita yrityksiä, vieraita ja koko verkostoa kahdesta onnistuneesta naurun ja puheensorinan täyttämästä Karnevaali-päivästä.

Kaikki kuvat Karnevaalista löydät kuvapankistamme, ***kuvat.kasvuopen.fi/kuvat*** (Kuvat Tero Takalo-Eskola)

Voittajat

Kaikkien yli 800 hakeneen yrityksen joukosta nämä neljä palkittiin sarjoissaan:

Startup voittaja:
Finnos, Lappeenranta
Startup kunniamainittu:
Popit, Espoo

Start again voittaja:
Cajo Technologies, Oulu
Start again kunniamainta:
Soilfood, Helsinki

2019

Me emme pitkään ehdi lepäämään, sillä haku tulevan kauden Kasvu-poluille avattiin 25.10. tuttuun osoitteeseen:
kasvuopen.fi/hae

Kaudella 2019 on yhdellä yrityksellä mahdollisuus voittaa **Sijoittajan suosikki -palkinto:** miljoonan euron rahoitus, joka koostuu Innovestorin rahoitus-kierroksen 500 000 euron pääomasijoituksesta ja Nordean 500 000 euron kasvulainasta.

Ja tuttuun tapaan Kasvu Open -verkosto tapaa Paviljongissa jälleen
23.-24.10.2019.

Nähdään — maailman paras kasvuyrityskansa.







Kasvu Open®